

Eslöv – en vändpunktskommun Andra gången giltt?

Applicering av regional resiliens: Anpassningsförmåga,
Innovationskapacitet & Lärandeprocess i Eslövs kommun

Kosovar Gashi

Kandidatuppsats i kulturgeografi – 15 hp
VT 14 SGEL 36

Eslöv- en vändpunktskommun Andra gången gillt?

Applicering av regional resiliens: Anpassningsförmåga,
Innovationskapacitet & Lärandeprocess i Eslövs kommun

Kosovar Gashi

2014

Examensarbete för kandidatexamen 15 hp, Lunds universitet
Handledare: Josephine Rekers, KEG, Lunds universitet

FÖRORD

Jag vill börja med att tacka alla de personer som varit till stor hjälp i uppsatsskrivandet, anhöriga och andra individer som bidragit med värdefull information samt positiv energi. Min handledare Josephine Reckers, vid Lunds Universitet, skall ha stort tack för alla de lärorika och intresseväckande diskussionerna samt råd som erbjudits och influerat min kandidatuppsats. Jag vill likaledes tacka tjänstemän vid Eslövs kommun som bidragit med sin tid och relevant information. Tack Cecilia Lind och Henrik Wöhlecke, båda kommunalråd i Eslövs kommun, för er tid och för att ni lät er intervjuas för uppsatsens syfte. Likaväl tack till Gertrud Elisabeth Bohlin, näringslivschef för Eslövs kommun, för ditt samarbete, engagemang och för att du lät dig intervjuas för att hjälpa mig med min kandidatuppsats. Tack!

SAMMANFATTNING

I Eslövs kommun blev det nyligen aktuellt att en av kommunens företag med äldst bakgrund, Arjo Huntleigh Getinge Group, planerat att avveckla alla sina produktionsenheter och flytta dessa utomlands. Detta beslut innebär onekligen negativa nyheter för Eslövs kommun som mister en av deras största arbetsgivare. Emellertid är detta något som hänt Eslöv förut när kommunens före detta största och äldsta företag, Volvo Excavator, i slutet av 1990-talet beslöt sig för att avveckla all produktion i Eslöv. Syftet med uppsatsen är undersöka och analysera regional resiliens och hur regioner hanterar och återhämtar sig från olika stressfaktorer, med Eslövs kommun som fall. Uppsatsens syfte är likaledes att försöka identifiera om det existerat en lärandeprocess inom det politiska ledarskapet, från tidigare nedläggningar.

Det teoretiska ramverk som används för att besvara uppsatsens formulerade problemställningar är teorin om regional resiliens med fokus på ett evolutionary perspektiv. Regional resiliens kan betecknas som regioner förmåga att kunna förutse och anpassa sig efter differerande exogena samt endogena påfrestningar för att därefter potentiellt kunna utveckla och eftersträva nya utvecklingsmöjligheter.

En kombination av metoder har använts för undersöka syftet och besvara uppsatsens problemformuleringar. Kvantitativ data har behandlats i form av beskrivande statistisk för att redogöra för exempelvis Eslövs kommuns ekonomiska struktur och utveckling. Semistrukturerade intervjuer har använts för att samla empiriskt material och åsikter från tjänstemän på Eslövs kommun. Likaledes utnyttjades en kvalitativ innehållsanalys för att undersöka och bearbeta kommunala dokument som exempelvis översiktsplan och näringslivsprogram för kommunen.

I uppsatsen presenteras resultat i form av tabeller, figurer och text över Eslövs kommuns ekonomiska struktur, innovations kapacitet och det politiska ledarskapets tidigare strategiska val och roll vid hantering av påfrestningar. Under alla dessa faktorer presenteras och belyses indikationer som tenderar att bidra med resiliens höjande effekt. Inom ekonomisk struktur redovisas figurer över Eslövs kommuns näringslivsstruktur, branschspridning och de tio största arbetsgivarna. Under innovations kapacitet presenteras figurer berörande av kommunens nyetableringsfrekvens av företag, antalet patentansökningar och patent och andelen av befolkningen med eftergymnasial utbildning på minst 3 år eller längre. Vid belysande av strategiska val och politiskt ledarskap diskuteras primärt dessa aspekter för att redogöra för hur Eslövs kommuns politiska ledarskap hanterat tidigare nedläggning samt hur kommunen kan tänkas hantera den nya avvecklingen.

I nuläget präglas Eslövs kommun av bättre förutsättningar, än tidigare, för att hantera förlusten av relevant industri och arbetsgivare. På liknande vis har kommunen likaledes förbättrade resilienta kännetecken, tack vare det politiska ledarskapets besluttagande och tidigare erfarenheter.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1. INLEDNING	7
2. SYFTE OCH FRÅGESTÄLLNINGAR	8
3. AVGRÄNSNING	9
3.1 GEOGRAFISK AVGRÄNSNING	9
3.2 BEGREPPSDEFINITIONER.....	9
3.3 STRUKTUR PÅ UPPSATZ	11
4. TEORI	12
4.1 REGIONAL RESILIENCE	12
4.1.2 PROBLEMATIK I FÖRHÅLLANDE TILL RESILIENCE	14
4.2 EVOLUTIONARY (ADAPTIVE RESILIENCE)	15
4.2.1 ADAPTATION.....	15
4.2.2 ADAPTABILITY	16
4.2.3 ADAPTIVE CAPACITY	17
4.2.4 PATH-DEPENDENCY OCH RESILIENCE	17
4.2.5 ADAPTIVE CYCLE OCH RESILIENCE	18
4.3 HUR VET VI NÄR VI SER RESILIENCE?	20
5. FALLBESKRIVNING	22
5.1 ESLÖV	23
5.1.2 HISTORISK BAKGRUND	26
5.2 NÄRINGSLIVET I ESLÖVS KOMMUN	26
5.2.1 KRISER I ESLÖVS KOMMUNS NÄRINGSLIVS	27
5.2.2 VOLVO EXCAVATOR	28
5.2.3 ARJO HUNTLEIGH GETINGE GROUP	30
6. METOD OCH MATERIAL	31
6.1 FORSKNINGSDSIGN	31
6.1.2 EXPLORATIV FALLSTUDIE (UNDERSÖKANDE)	33
6.2 METODER FÖR INHÄMTADE AV DATA.....	34
6.2.1 BESKRIVANDE STATISTIK.....	35
6.2.2 SEMISTRUKTURERADE INTERVJUER	35
6.2.3 KVALITATIV INNEHÅLLSANALYS	37
7. RESULTATREDOVISNING OCH ANALYS	38
7.1 EKONOMISK STRUKTUR	38
7.2 INNOVATIONSKAPACITET	45
7.3 STRATEGISKA VAL OCH LEDARSKAP.....	48

---

8. DISKUSSION OCH SLUTSATS	49
9. KÄLLHÄNVISNING	55
9.1 TRYCKA KÄLLOR	55
9.2 ELEKTRONISKA KÄLLOR.....	56
9.3 STATISTIK	57
9.4 INTERVJUER	59
10. BILAGOR	61

---

1. Inledning

I den ständiga samhällsutvecklingen är omställningsprocesser och strukturförändringar väsentliga aspekter. Under de senaste decennierna har globaliseringens markanta utveckling resulterat i omfattande omstrukturering av arbetskraft, kapital, resurser och företag. I en värld där platsbundenhet inte längre är ett givet faktum möjliggör detta för expanderade lokaliseringstendenser och möjligheter för individer samt företag att lokalisera sig inom globala nätverk (Syll, 2003). De globala nätverken tenderar att etableras och centreras inom kärnstäder världen runt där flödet av exempelvis arbetskraft, kapital samt tjänster är starkt och ledande. Parallellt med denna realitet är likaledes förväntningarna på städer att framgångsrikt kunna attrahera nya arbetsgivare att etableras inom stadens gränser successivt tilltagande. Förutsättningarna för städer i en globaliserad värld kräver en intensivare hantering och effektivisering av omställningsprocesser och strukturförändringar vid exogena och endogena stressfaktorer. Nedläggningen av relevant industri eller makroekonomiska förändringar kan betraktas som påfrestningar som kan inverka på regioner (Wolfe, 2010; Dawley et al, 2010). Med risk att trassla in den inledande introduktionen i en bredare diskussion berörande globaliseringens konsekvenser bör enbart de inledande orden betraktas som en förklarande omständighet till varför vissa städer riskerar att exempelvis förlora relevanta arbetsgivare i förmån av globaliseringens lokaliseringsmöjligheter. Utifrån dessa förutsättningar kan begreppet *resiliens* belysas som städer och regioners kapacitet att effektivt anpassa sig efter stressfaktorer och framgångsrikt kunna återta tidigare utvecklingstendenser eller utveckla nya tillväxtpotentialer. Hill et al (2008:4) beskriver resiliens på följande vis, ”the ability of a region ... to recover successfully from shocks to its economy that either throw it off its growth path or have the potential to throw it off its growth path” (se även Simmie & Martin 2009; Pendall et al 2010 för exempel). Det är synnerligen av högsta prioritet för städer och regioner att upprätta samt eftersträva ett ekonomiskt resilient tillstånd där eventuella globala förändringar inom ekonomi, politik och teknologi kan hanteras på ett effektivt och gynnsamt vis.

Förlusten av essentiella arbetsgivare är något Eslövs kommun bevittnat under de senaste decennierna. I slutet av 1990-talet bestämde sig Eslövs äldsta och största företag Volvo Excavator, tidigare Åkerman Verkstad AB, att avveckla all sin produktion av grävmaskiner i kommunen och flytta sina produktionsenheter till Sydkorea (Nicander, 2001:18). Emellertid hanterades avvecklingen och omställningsprocesserna på ett effektivt vis vilket gav en positiv utveckling i form av ny etablering av mindre företag inom existerande näringsbransch (Stefaniak, 2011). I nuläget, drygt femton år senare, befinner sig Eslövs kommun än en gång i en liknande avvecklingsfas efter att en av stadens största arbetsgivare Arjo Huntleigh Getinge Group bestämt sig för att lägga ner all sin produktion (Isberg, 2013a). Detta är ett beslut som onekligen innebär negativa konsekvenser för Eslövs kommun som bland annat mister 166 arbetstillfällen och kompetent arbetskraft. Huruvida Eslövs kommun upprättat en viss resiliens gentemot nedläggningen av Getingekoncernen och lärt sig från tidigare nedläggning av Volvo Excavator är

onekligen relevant att undersöka ur ett geografiskt samt samhällsvetenskapligt perspektiv.

2. Syfte och frågeställningar

Avvecklingen av essentiella och stora företag är något Eslövs kommun bevittnat under det senaste decenniet. Nedläggningen av kommunens äldsta och största företag Volvo Excavator för drygt femton år sedan var en svårartad utmaning och kraftig chock för Eslöv (Nicander, 2001). Kommunen befinner sig i nuläget i en liknande utmaning efter att företaget Arjo Huntleigh, drygt ett år tillbaka sedan, bestämt sig för att avveckla all sin produktion i Eslöv och valde att flytta sina produktionsenheter utomlands. Det går obestridligen att bortse från det faktum att den nyliga nedläggningen är en tung förlust och svår utmaning för Eslövs kommuns ekonomiska utveckling och resiliens. Studier berörande resiliens har förekommit inom flertal varierande infallsvinklar, (Swanstrom et al, 2009; Pike et al 2010; Hassink 2010; Boschma, 2014) Emellertid har dessa studier en gemensam belysningspunkt berörande olika former av stressfaktorer, till exempel makroekonomiska förändringar, finanskriser och i fallet med Eslövs, nedläggning av essentiell industri.

Problemformuleringarna och uppsatsens syfte grundar sig i stora drag kring att undersöka hur regioner anpassar sig och hanterar olika stressfaktorer, med Eslövs kommun som praktexempel. Försök kommer sammanfattas att göras för att undersöka huruvida kommunen karaktäriseras av resilienta kännetecken genom att belysa de omställnings- samt förändringsprocesser som ägt rum under det senaste decenniet kopplat till nedläggningen av Volvo Excavator samt Getingekoncernen. Likaledes kommer uppsatsen försöka ge en redogörelse för huruvida kommunen politiska ledarskap lärt sig av tidigare nedläggning och tillämpat resilienta förändringsprocesser i samhällsutvecklingen. Teorierna berörande regional resiliens och path-dependency kommer att belysas för att eventuellt skapa en bättre förståelse angående kommunens politiska ledarskaps lärandeprocess. Utifrån dessa undersöksförslag har följande problemformuleringar formulerats:

- På vilket eller vilka sätt utmärker sig Eslöv som en resilient kommun?
- Vilken påverkan kan eventuellt avvecklingen av Arjo Huntleigh Getinge Group ha på Eslövs kommuns ekonomiska utveckling?
- (Hur) har den tidigare nedläggningen av företaget Volvo Excavator i Eslöv, möjliggjort för kommunen att etablera en viss resistens och för det politiska ledarskapet att genomgå en kunskapsbildning mot liknande företeelser?

Genom att diskutera och analysera problemställningarna möjliggör detta besvarande samt kunskapsupplysning om hur Eslövs kommun påverkats i samband med förändringsprocesserna och förlusten av essentiella arbetsgivare i kommunen. Uppsatsens undersökningsfrågor belyser likaså huruvida kommunen politiska ledarskap etablerat kunskap och erfarenhet gentemot eventuellt liknande

företeelser. Emellertid kan det vare relevant att klarlägga att syftet med uppsatsen är undersöka och fokusera på generella tendenser baserat på det faktum att teorin om regional resiliens är relativt komplex. Uppsatsens kan likaledes hjälpa och bidra med kunskapsförståelse till hur svenska kommuner med liknande förutsättningar kan arbeta för att hantera likartade utmaningar. Essentiellt att också belysa är det faktum att mitt arbete och undersökning eventuellt i framtiden kan användas och byggas vidare på av andra forskare som eftersträvar att undersöka Eslövs kommun med liknande eller differerande infallsvinklar.

3. Avgränsning

Undersökningen av resilienta kommuner i Sverige och deras kapacitet samt anpassningsförmåga berörande hantering av eventuella kriser är ett av de primära forskningsintressena. Kommuners förmåga att hantera omställningsprocesser och strukturförändringar är likaledes essentiella aspekter att belysa. Emellertid är undersökning på denna skala inte möjlig på grund av tidsbrist, vilket medför att olika avgränsningar måste förekomma. Det centrala begreppet ”resiliens” är likaså ett begrepp som existerat inom varierande discipliner under en längre historisk tidsperiod. Begreppet förekommer numera flitigt och har ett antal varierande definitioner utifrån olika sammanhang. Baserat på detta faktum är det relevant att göra en tydlig distinktion av begreppet resiliens.

3.1 Geografisk avgränsning

Möjlighet att undersöka flertal svenska kommuners resiliens, med förhoppning att bygga djupare generaliseringsmöjligheter, är begränsad på grund av tidsbrist och storlek på uppsatsen vilket innebär att ett specifikt geografiskt område kommer att studeras. Eslövs kommun är ett praktexemplar på en kommun som förlorat stora och väsentliga arbetsgivare på grund av globaliseringens effekter. Under en kort tidsperiod av ungefär femton år har Eslövs kommun förlorat två essentiella, Volvo Excavator samt Arjo Huntleigh Getinge Group, företag inom kommunens dominerande näringsgren, tillverkningsindustrin. Genom att begränsa undersökningen till Eslövs kommun möjliggörs en djupare och mer detaljerad studie av en specifik kommuns resiliens kännetecken. Parallellt med den geografiska begränsningen blir det likaledes möjlighet att studera huruvida Eslövs kommun genomgått en lärandeprocess baserat på den tidigare och nyliga nedläggningen av relevanta arbetsgivare. Den geografiska begränsningen tillåter en betydligt påtagligare och pedantisk analys av hur en specifik svensk kommun arbetar och hanterar avvecklingsfaserna parallellt med de olika omställningsprocesserna som sker.

3.2 Begreppsdefinitioner

Begreppet resiliens är ett ord som är frekvent använt i varierande sammanhang och har onekligen olika betydelse för människor. Resiliens kan belysas utifrån olika aspekter och perspektiv. Det perspektiv som är av primärt intresse är resiliens associerat med *regional ekonomisk stabilitet* och *utveckling*. Regional resiliens illustreras numera som ett begrepp som mottagit markant popularitet

---

baserat på det faktum att termen präglas av adaptiv formbarhet och kan tillämpas inom ett flertal olika kontexter (Ficenec 2010; Martin 2012).

Emellertid är det nödvändigt att göra en tematisk och begreppsmässig avgränsning av termen resiliens för att skapa en tydlig förståelse gentemot vilka infallsvinklar som är relevanta. Allmänna resiliens processer är av intresse för att undersöka och analysera huruvida Eslövs kommun politiska ledarskap målmedvetet arbetat med idéer och förändringsprocesser mot skapandet av en ekonomiskt resiliens kommun sedan nedläggningen av Volvo. Djupare fokus riktas liksom på infallsvinklar berörande ekonomisk och evolutionär resiliens parallellt med kombinationen av resiliens förknippad med ekonomisk path-dependency.

Begreppet *regional resiliens* är en term som alltid väl definierat. Regional resiliens kan liksom belysas korrekt som ekonomisk resiliens. Pendall, Foster och Cowell bidrar med en konceptuell ram berörande regional resiliens och beskriver huvudsakligen två bärande idéer. Det första konceptet belyser resiliens i form av förmågan att succesivt och framgångsrikt återta tidigare existerande utveckling i ett enskilt "equilibrium". Det andra konceptet berör resiliens som komplexa adaptiva system som besitter förmågan att förändras samt anpassa systemet efter påverkan av stressfaktor och externa chockar (Pendall et al, 2009: 2,6, se även Hassink 2010). Uppsatsens kommer att utgå från Pendall et al (2009) avgränsning av regional resiliens baserat på det faktum att Pendall, Foster och Cowell formulerar en tydlig samt detaljerad definition och baserat på fallet med Eslövs kommun är deras definition lämpligast för att undersöka huruvida kommunen anpassat sig effektivt efter påfrestningarna. I uppsatsen definieras resiliens som regioners förmåga att resultatrikt anpassa sig efter olika påfrestningar och kapaciteten att kunna utveckla nya utvecklingsbanor. Det är liksom essentiellt att under följande avsnitt förtydliga samt definiera vad som kännetecknas vid belysning av Eslövs kommuns politiska ledarskaps *lärandeprocess* och *kunskapsbildning* gentemot hanteringen av nedläggningar i kommunen. De ovanstående processerna anknytes till det resiliens teoribygget och definieras i uppsatsen utifrån ledarskapets anpassning och utnyttjande av de tidigare erfarenheterna vunna från nedläggningen av Volvo för att därefter kunna tillämpa dessa i sin framtida utveckling och mot potentiella exogena samt endogena påfrestningar, exempelvis mot den nyliga avvecklingen av Arjo Huntleigh Getinge Group.

Infallsvinkeln baserad på perspektivet *evolutionary resilience* belyser enligt Wolfe (2010) staders samt kommuners institutionella grundsystem i benämning av resiliens. I denna infallsvinkel får närvaron, eller frånvaron, samt etablerandet av nyckel institutioner betydande relevans för kommuners kreativa förmåga och deras kapacitet att hantera exogena och endogena krafter (Wolfe, 2010;139). Wolfe formulerar vidare att regioners förmåga att hantera externa stressfaktorer och kriser är beroende på den nuvarande ekonomiska strukturen, tidigare utvecklingsstrategier och nuvarande tendenser, förmågan att utveckla och exploatera kunskap samt det institutionella underlaget (Wolfe, 2010:139, se även Pike, 2010:62 för definition av *evolutionary resilience*). Wolfes definition av evolutionär resiliens tar liksom hänsyn till tendenser av path-dependency inriktningar inom regional ekonomi vilket är en relevant infallsvinkel för studerandet av Eslövs och kommunens

resilienta kännetecken samt utvecklingstendenser. I följande avsnitt kommer likaledes ett *engeenering* och *ecological* perspektiv att belysas samt diskuteras för att skapa kontrast till en *evolutionary* synvinkel vilket är det huvudsakliga resilienta perspektivet för undersökning av Eslövs kommun resilienta kännetecken.

Ur ett *engeenering* förhållningssätt belyses resiliens som förmågan för ett system att återgå och återuppta tidigare utvecklingsinriktning, det vill säga att återgå till ett stabilt *equilibrium*, efter att ha blivit påverkad av stressfaktorer (Boschma, 2014:3). *Engeenering* perspektivet med inriktning på resiliens är ett av de mest frekvent använda definitionen. Pike et al (2010) beskriver *engeenering* perspektivet på följande vis: ”Resilience here is understood whether or not and to what degree and in what time frame a spatial unit can return to its pre-shock position and level of output or employment” (Pike et al, 2010:61).

Resiliens kontextualiserat ur ett *ecological* perspektiv fokuserar, likt *engeenering* perspektivet, på idén och eftersträvan av *equilibrium*. Emellertid inriktar sig ett *ecological* perspektiv på möjligheten av flertal jämviktslägen (Swanstrom et al, 2009; Boschma, 2013). Vid händelse av exogena och endogena stressfaktorer belyser perspektivet möjligheten för städer samt regioner att anpassa sin struktur och funktion gentemot en ny utvecklingsinriktning.

Teorin om *path-dependency* sammankopplas primärt med disciplinen inriktad på ekonomisk forskning och utveckling. Termen associeras med tillväxtprocesser och utvecklingstendenser som ur ekonomisk och historisk synvinkel resulterat i positiva resultat (Röhring & Gailing, 2006). Röhring och Gailing konstaterar vidare att den tidigare positiva framgången tenderar att skapa ett specifikt överberoende av ett särskilt utvecklingsideal vilket i framtiden eventuellt resulterar i problematik gällande separering av förbindelser från tidigare utvecklingsbanor. Därutöver riskerar likaså nya utvecklingsmöjligheter att försummas på grund av tidigare beslut att enbart följa likartad progression (Röhring & Gailing, 2006:80, se även Wolfe, 2010:140-141). I fallet med Eslövs kommun är det möjligt att identifiera en viss *path-dependency* tendens baserat på beroendet av tillverkningsindustrin, där både Volvo Excavator samt Arjo Huntleigh Getinge Group varit aktiva inom.

3.3 Struktur på uppsats

Strukturen på uppsatsen utformas företrädesvis utifrån tre huvudsakliga delar, inledning-avhandling-avslutning med underliggande kapitel. Under inledning redovisas och diskuteras uppsatsens *bakgrund* och *syfte samt frågeställningar*. Uppsatsens *teoretiska ramverk*, berörande tillämpning av regional resiliens, kommer likaledes att belysas under denna del tillsammans med en redogörande *fallbeskrivning* av Eslövs kommun. Det teoretiska ramverket kommer att agera analytiskt verktyg för fallbeskrivningen under senare delar av uppsatsen. Slutligen kommer inledningsdelen avslutas med en beskrivning samt kritiskt granskning av använda *metoder* för insamling och bearbetning av data.

Under avhandling kommer uppsatsens *empiriska material*, som både består av primärt och sekundärt data, att behandlas och analyseras för att ge underlag till besvarandet av uppsatsens formulerade problemställningar. Under denna del

kommer det teoretiska ramverket sammankopplas med insamlat empiriskt material. Huvudsakligt fokus kommer att centreras kring Eslövs kommuns ekonomiska struktur, innovationskapacitet samt det politiska ledarskapet i kommunen.

I avslutningen av uppsatsen kommer det föras en *diskussion* med förankring till insamlat material och belysta analysmoment för att därefter kunna dra *slutsatser* från de formulerade problemställningarna. Dessa slutsatser kommer att underbyggas från det insamlade materialet och centreras kring Eslövs kommuns resilienta kännetecken och det politiska ledarskapets lärandeprocess.

4. Teori

Numera i en allt mer globaliserad värld där allt har möjlighet att sammankopplas är det frekvent förekommande att det talas om en global ekonomi, politik och miljö. Detta har delvis inneburit att platsbundenheten successivt överskridits vilket har möjliggjort friare rörelse för individer och företag. Emellertid har detta likaledes medfört att förändringar som nödvändigtvis inte sker geografiskt nära till städer eller regioner, fortfarande i högsta grad kan påverka dessa. Utifrån dessa förutsättningar går det att exempelvis identifiera exogena stressfaktorer i form av finanskriser, teknologiska innovationer eller krig (Wolfe och Martin 2012) För städer och regioner är det således essentiellt att ständigt arbeta med resilienta processer för att på ett aktivt vis kunna anpassa sig efter stressfaktorer och effektivt kunna återhämta sig från dessa. Resilient Region Association¹ beskriver resilienta processen på följande vis:

”Den som inte ständigt arbetar för att bli bättre, upphör snart att vara bra. För städer och regioner som vill attrahera talanger, kapital, turister och viktiga investeringar är tålighet mot påfrestningar i samhällets funktioner helt avgörande för att behålla attraktiviteten.” (Resilient Region Association, 2014).

Den konceptuella ramen berörande resilienta förlopp (Wolfe 2010; Pendell et al, 2009; Martin 2012) beskriver resiliens som en process och förmåga att förutse, tåla och återhämta sig från påfrestningar. I uppsatsens teoridel definieras resiliens som regioners förmåga att kunna anpassa sig efter olika typer av exogena och endogena påfrestningar och utifrån hanteringen av dessa potentiellt inta nya utvecklingsmöjligheter.

4.1 Regional resilience

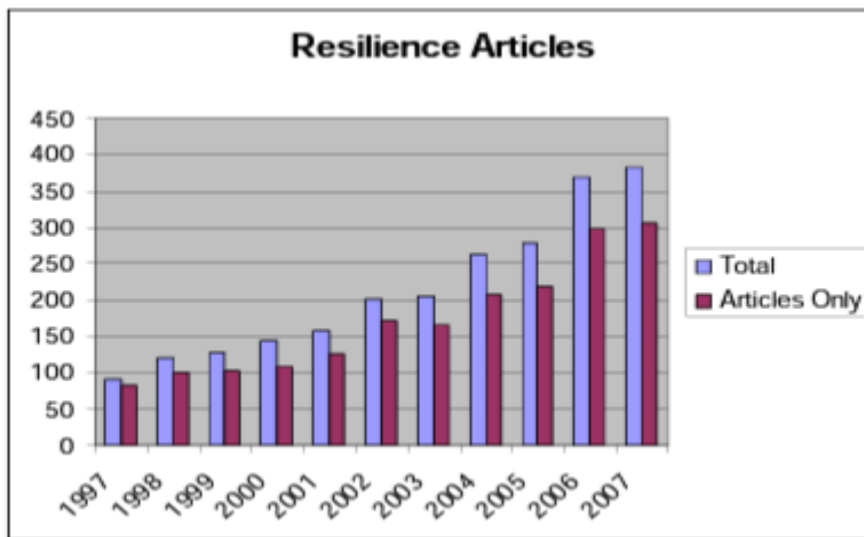
Inom ett flertal mångfaldiga discipliner har det gjorts plurala försök till att definiera termen *resiliens*. Utifrån sitt latinska ursprung, *resilire*, emanerar termen från processer berörande förmågan att kunna återblicka och återuppta (Martin, 2012:5). Studerandet av någon form av resiliens tenderar att starkt centrera sig gentemot återhämtning av differerande stressfaktorer. Pendall, Foster och Cowell beskriver stressfaktorer på ett relevant vis och belyser att dessa kan inträffa som diskreta och överraskande företeelser, samtidigt som de kan utvecklas successivt i form av

---

¹ Resilient Region Association är en svensk neutral arena där kommuner, akademi, näringsliv träffas för att lösa regionala utmaningar. Visionen för arbetet är att bygga resilienta kommuner präglade av robusta funktioner där samhällen effektivt kan återhämta sig efter påfrestningar. Medlemmar inom Resilient Region Association är exempelvis Region Skåne, Lunds kommun samt Malmö Stad (Resilient Region Association, 2014).

”slow-burn challenges” (Pendall et al, 2009). Boschma (2014:2) bygger vidare på Pendall et al ovanstående argument genom att exemplifiera differerande stressfaktorer. Dessa är ytterst mångfaldiga, beroende på vilken disciplin som studeras, och kan beröra naturkatastrofer, finanskriser, politiska transformationer, nedläggning av essentiell industri samt global uppvärmning (se även Swanstrom et al 2009; Wolfe 2010).

Under det senaste decenniet har antalet refereringar till begreppet resiliens vuxit framträdande. Swanstrom (2008) belyser exempelvis att inom samhällsvetenskapen och andra discipliner har användningen av teorier berörande resiliens successivt ökat. I Swanstroms arbete exemplifierar forskaren detta faktum i form av ett diagram (figur 4.1) i egenskap av antalet refereringar till begreppet resiliens som huvudämne i *Social Science Index* mellan åren 1997-2007. Inom loppet av denna tidsperiod var antalet refereringar till resiliens 2431 vilket likaledes inneburit en ökning på 400 % (Swanstrom, 2008:4):

Figur 4.1: Diagrammet illustrerar antalet refereringar i *Social Citation Index* mellan åren 1997-2007. Tillämpad från Swanstrom, 2008:4.

Termen resiliens har sitt ursprung inom miljövetenskapen och beskriver biologisk kapacitet att anpassa samt överleva utifrån varierande miljöförutsättningar. Inom den ekonomiska disciplinen är emellertid definitionen av resiliens primärt associerat med att återgå till ett tidigare utvecklingsstadium eller ett specificerat equilibrium (Christopherson et al 2010:3). Pike et al (2010:60) beskriver att inom psykologin och psykiatrin behandlas termen resiliens genom att ursprungligt studera individens perspektiv och resiliens genom olika livshändelser och erfarenheter. Vidare skriver Pike, Dawley och Tomaney att resiliens utifrån ett socialt perspektiv är nära sammankopplat till olika samhällens abilitet samt anpassningsförmåga att kunna motstå stressfaktorer mot deras sociala infrastruktur (Pendel et al, 2010:60). I moderna studier av resiliens har numera rumsliga och territoriella aspekter av motståndskraft blivit relevanta belysningspunkter i lokal och regional utveckling, främst i USA. Dessa studier emanerar i fokus kring stressfaktorer berörande nedläggning av fabriker samt militärbaser, naturkatastrofer

i form av Hurricane Katrina och terrordåd som exempelvis 11 september (se exempel Hill et al, 2008; Pike et al, 2010).

Hollings definition (1973) av resiliens är den avgränsning de flesta discipliner använder och baserar sin forskning på (Ficenec, 2010:3). Utifrån Hollings arbete med resiliens beskrivs processen som kapaciteten att återhämta sig efter någon form av störning. Emellertid även om flertalet av disciplinerna delar likartad uppfattning av resiliens är det enligt Ficenec (2010:2) möjligt att likaledes identifiera meningsskiljaktigheter. Följande sammandrag kontextualiserar detta faktum.

“The idea of ‘resilience’ has become a common method of trying to capture different responses to an increasing number of systemic shocks. Frequently, however, many of these studies stay within their own fields, rarely branching out beyond the specific topic of interest to explore how resilience is conceptualized in other fields and what contributions that definition of resilience might provide to their own work” (Ficenec, 2010:2)

Majoriteten av disciplinerna utgår från liknande definition av resiliens, men tenderar sällan att utnyttja besläktad forskning eller möjligheten till utvidgande av perspektiv. Begreppet resiliens är frekvent använt i olika sammanhang med varierande tillämpningsområden.

Intressant berörande resiliens har ökat markant under de senaste decennierna. Numera anses termen vara ”trendig”. Det finns ett antal bakomliggande faktorer och aspekter till varför begreppet resiliens skapat sig vetenskaplig signifikans. Christopherson et al (2010:4) anser att termen resiliens fungerar och kan betraktas som ett ”paraply” baserat på det faktum att flertal vetenskapsgrenar belyser begreppet. Utifrån dessa förutsättningar är det möjligt för forskare att bygga kunskap och belysa flertal aspekter av resiliens som desslikes är av relevans för eget arbete (se exempel av Ficenec, 2010). Den vunna omtycktheten, berörande resiliens, kan likaledes byggas vidare på Christophersons, Michies, och Tylers argument gentemot hur globaliseringens effekter inneburit varierande osäkerheter och risker för städer och regioner. Beslutsförändringar inom en global ekonomi, politik och miljö tenderar numera att spridas på global basis vilket har inneburit tilltagande risk för markanta och radikala förändringar. Utifrån detta faktum kan strävan efter resiliens fungera som en konceptuell ram för att uppnå en god anpassningsförmåga och utveckling baserat på varierande förändringar. En annan bakomliggande anledning till varför resilienta teorier numera är relevanta är enligt Martin (2012:2) till följd av ökningen av radikala naturkatastrofer och hur lokala samhällen, världen runt, påverkats av dessa. Hanteringen av dessa stressfaktorer anser Martin är relevanta att belysa utifrån den lokala samt regionala befolkningens kapacitet att återhämta sig effektivt

4.1.2 Problematik i förhållande till resilience

Tillämpningsområdet för definitioner och processer som belyser någon form av resiliens är fler till antalet. Begreppet resiliens har tillämpats inom diverse studier och kan obestriddligen implicera differerande mening för olika individer. Inom majoriteten av disciplinerna har det konstruerats egna definitioner av resiliens som ansetts vara det korrekta viset att studera termen på. Emellertid skulle påståendet

att en specifik disciplin använt den rätta definitionen och besitter egenrätt att undersöka resiliens bemötta markant kritik och behandlas som ett absurd påstående. På grund av sin komplexa definiering och tillämpning har detta faktum möjliggjort för termen resiliens att användas inom varierande kontext. Det är frekvent förekommande att det uppstår kritik inom och mellan olika infallsvinklar samt discipliner. Christoperson et al (2010:4) konstaterar exempelvis att det inte förekommer en ”oklanderlig” metod inom de olika disciplinerna som beskriver helt korrekt hur resiliens skall mätas, inte heller existerar det en oklanderlig prototyp på hur en resilient region skall se ut. Det går likaledes att identifiera problematik mellan differerande infallsvinklar med utgångspunkt i att perspektiven behandlar tid och rum olikt. Utifrån infallsvinklar som utgår från equilibrium tillstånden tenderar dessa att primärt fokusera på olika stressfaktorer samt hur dessa uppstår innan krisen och hur den påverkar regionen efter. Infallsvinklar som grundar sig inom ett evolutionary perspektiv tenderar som alternativ fokusera på resiliens i form av regional förändring där tid huvudsakligen berörs av sociala relationer och mänskligt agerande,

4.2 Evolutionary (Adaptive resilience)

Under följande år har intresset samt studerandet av ett *evolutionärt* perspektiv associerat med regional resiliens, expanderat framträdande (se exempel av Pendall et al 2010; Dawley et al, 2010; Simmie & Martin, 2012; Boschma, 2014). Det evolutionära perspektivet belyser resiliens som en ständig pågående process där städers och regioners förmåga samt kapacitet att bevara långvaraktig utveckling, oberoende av påverkandet av stressfaktorer, är nyckeln till positiv progression (Boschma, 2014:3). Faktorer förklarande av adaptation, adaptability och adaptive capacity är relevanta inom det evolutionära perspektivet. Baserat på relevansen av dessa faktorer illustrerar de städer och regioners anpassningsförmåga och kapacitet att omstrukturera industriell, institutionell och teknologisk struktur inom en ekonomi som ständigt präglas av utveckling och rekonstruktion (Dawley et al, 2010:654-655, Boschma, 2014:3). Utifrån dessa förutsättningar kommer evolutionary perspektivet företrädesvis att användas för att besvara huruvida Eslövs kommun kännetecknats av resilienta tecken. På likande vis definieras uppsatsens idé av resiliens genom perspektivet, som regioners förmåga att effektivt anpassa sig efter påfrestningar och eventuellt utveckla nya utvecklingsinriktningar. Ur en evolutionär infallsvinkel berörande av resiliens är grundpelaren till en positiv utveckling och effektivaste hantering av exogena samt endogena stressfaktorer adaptive capacity. Genom att städer och regioner besitter en god anpassningsförmåga möjliggör detta effektiv hantering av påfrestningar.

4.2.1 Adaptation

Inom ett *evolutionärt* perspektiv är lokal och regional adaptation, adaptability och adaptive capacity essentiella faktorer att belysa samt undersöka för att förstå den ojämna geografiska fördelningen av resilienta processer (Dawley et al, 2010). Adaptation samt adaptability associerat med resiliens kan enligt Pendall et al (2009) primärt beskrivas utifrån två huvudpunkter, men kan likaledes betraktas som två element av en likartad process. *Adaptation* kan belysas som städers och regioners

---

förmåga att respondera mot en ekonomisk chock genom att återgå till tidigare utvecklingstendenser eller äldre fungerade regional utvecklingsmetod som förut varit positiv (Pike et al, 2010:62; Dawley et al, 2010:654). Adaptation kan emellertid betraktas som städer och regioners kapacitet att återuppta tidigare framgångsrik utvecklingsbana, genom att ständigt förbättras med hjälp av församlad erfarenhet samt uppstådda kriser (Dawley et al, 2010:654).

För att exemplifiera detta faktum är det möjligt att beskriva städer och regioner som under en längre tidsperiod exempelvis specialiserat sig inom tillverkningen av fordon. Vid händelse i form av en kris eller chock som påverkar städerna eller regionerna kan således innebörden av resilient adaptation vara essentiell för återuppta tidigare utvecklingstendens eller specialisera och förbättra sig inom existerande progressionsbana. Genom att belysa Eslövs kommuns *adaptation* förmåga är det möjligt att undersöka huruvida kommunen efter avvecklingen av Volvo Excavator återupptog tidigare utvecklingstendenser för att därefter förbättra sig markant inom tillverkningsindustrin. Med fokus på aspekter som exempelvis belyser näringslivets struktur i Eslövs kommun är det möjligt att betrakta om kommunen huvudsakligen fortsättande förlitar sig på tillverkningsindustrin, med specialiserat fokus på verkstadsproduktion, eller har målmedvetet låtit utvecklingen av differerande typer av näringsgrenar ske.

4.2.2 Adaptability

Adaptability kan förstås som en stad eller regions förmåga att kunna förutse differerande stressfaktorer inom eventuell framtid (Dawley et al, 2010:654). *Adaptability* skiljer sig från *adaptation* primärt genom att det först nämnda huvudsakligen inriktar och grundar sig på nya utvecklingsmöjligheter. Genom att avvisa tidigare utvecklingstendenser, som bidragit med positiva effekter, ligger den fundamentala fokusen på nya utvecklingsbanor samt idéer.

För att kontextualisera aspekten berörande *adaptability*, i förhållande till *resiliens*, är det möjligt att belysa städer och regioner som förut exempelvis varit framgångsrika inom en specifik näringsgren. Genom att försöka förutse eventuella stressfaktorer och chockar kan regionerna målmedvetet och effektivt inrikta sig på att utveckla andra näringsgrenar och utvecklingsmöjligheter för att minska påverkan av stressfaktorer. Ett praktexempel på detta faktum är exempelvis när en stad eller region avvisar beroendet av tidigare verkstadsproduktion till utvecklandet av hög teknologiska verksamheter (se exempel på Massachusetts, USA, Ruhr, Germany, Bilbao, Spanien i Dawley et al, 2010:654). I fallet av Eslövs kommun är det möjligt och intressant att undersöka kommunens *adaptability* efter nedläggningen av Volvo Excavator. Genom att exempelvis analysera antalet ny etablerade företag och branschspridningen från den första nedläggningen i slutet av 1990-talet till modern tid, är det möjligt att identifiera om Eslövs kommun valt att fortsatt specialisera sig inom tillverkningsindustrin eller målmedvetet eftersträvat utveckling av varierande näringsgrenar.

4.2.3 Adaptive capacity

Utifrån ett evolutionary perspektiv är likaledes idéen om adaptive capacity relevant att belysa med hänsyn till resilienta processer. *Adaptive capacity* kan betraktas och beskrivas som förmågan, av en lokal ekonomi, att aktivt samt effektivt kunna hantera differerande förändringar i form av teknologiska innovationer, nedläggningar av essentiell industri eller institutionella problem. På vilket vis är detta då viktigt? Med hänsyn till Simmie och Martin (2009:30) argumentationer belyser forskarna att för en regional ekonomi att utvecklas framgångsrikt, under en längre tidsperiod, är förmågan beträffande anpassning av regionernas teknologiska, industriella, institutionella och politiska verksamheter väsentliga. I en modern era där allt har möjlighet att sammankopplas innebär detta följaktligen att städer och regioner måste eftersträva en god adaptiv kapacitet som kan utformas utifrån konkurrenskraftiga teknologier, marknads påfrestningar och varierande möjligheter som tenderar att påverka städer samt regioners mångfaldiga företag och arbetskraft. Baserat på ovanstående förutsättningar koncentrerar sig adaptive capacity huvudsakligen på städer och regioners kompetens att kunna inkorporera tidigare erfarenheter och kunskaper i vidare utvecklandet av fördjupad flexibilitet berörande besluttande och problemhantering. En essentiell fråga att belysa för att bättre förstå adaptive capacity är, vad är det för faktorer som formar och förstärker denna kapacitet? Wolfe (2010:139) menar på att regioners ekonomiska struktur, institutionella grundsystem samt strategiska val tagna av det politiska ledarskapet i regionen är de primära faktorerna för utformandet av adaptive capacity.

Det är möjligt att betrakta adaptive capacity som en kombination av adaptation och adaptability där regioner använder sig av tidigare erfarenheter, från olika typer av påfrestningar, för att därefter inkorporera dessa inom kunskapsbildning gentemot nya utvecklingsbanor och möjligheter. Genom belysandet av Eslövs kommun är det således relevant att undersöka huruvida kommunen visat prov på adaptiv kapacitet utifrån nedläggningen av relevanta industrier och arbetsgivare. Med hänsyn till information och statistik berörande exempelvis branschspridning, innovationsgrad, utbildningsnivå, branschbredd och näringslivets ekonomiska struktur i Eslövs kommun är det möjligt att undersöka om kommunens politiska ledarskap utnyttjat sina tidigare erfarenheter och kunskapsbildning utifrån nedläggningen av Volvo. Genom att studera ovanstående statistik med fokus på kommunens adaptive capacity är det likaledes möjligt att identifiera huruvida Eslövs kommun valt att eftertrakta skiljaktig utvecklingsbana från tidigare år och belysa om kommunen präglats av resilienta processer och medvetenhet.

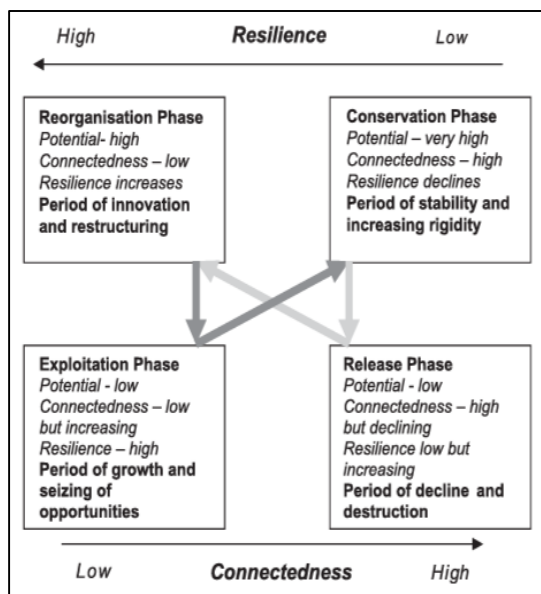
4.2.4 Path-dependency och resilience

Ingivelser av path-dependency förknippat med resilienta processer tenderar nämligen att ha en tydlig och stark anknytelse till huruvida adaptationen av lokala och regionala ekonomier utvecklats positivt eller negativt gentemot påverkan av differerande stressfaktorer. Likaledes har enligt Dawley et al (2010) teorin om path-dependency en essentiell roll i förhållande till städer och regioners förmåga att utveckla en god adaptability i framtiden. Path-dependency grundar sig i huvudsakligadrag på hur förflutna företeelser och beslut påverkar möjligheten till förändring samt utveckling för en ekonomi som blivit påverkat av olika

problematiska händelse. Path dependency, som Wolfe (2010) menar på, utgår från realiteten att det existerar flertal olika equilibriums och analyserar hur olika ekonomier tenderar att låsa in sig på en viss typ av utveckling parallellt med innebörden av tidigare författade beslut. Emellertid när teorin om path-dependency appliceras inom regional och urbant kontext tenderar städer samt regioners utvecklingstendenser, vilket likaledes Wolfe (2010:140) belyser, ha en stark anknytelse till samt grundar sig i tidigare ekonomiska, kulturella och sociala beslut. Det existerar ett antal varierande infallsvinklar berörande resilient tänkande associerat med teorin om path-dependency. Exempelvis väljer Dawley et al (2010) att belysa tre olika infallsvinklar som anses vara vanligt använda. Två av dessa punkter anses vara relevanta i fallet av Eslövs kommun. Kort summerat belyser dessa punkter path-depedency som en process som uppkommer historiskt och utvecklingsmässigt i form av chockar som är storskaliga och expanderar under längre tidsperiod. Sekundärt tenderar path-dependency fokusera på ”regional lock-ins” vilket beskriver hur städer och regioner utvecklar en specifik typ av överberoende gentemot en viss utvecklingsbana baserat på tidigare ekonomiska, sociala och institutionella beslut. Detta går att anknyta till Eslövs kommun och deras beroende till tillverkningsindustrin. Utifrån dessa förutsättningar, med fokus på path-depedency, agerar följande teori som eventuell förklaringsfaktor till varför tillverkningsindustrin och företag inom existerande näringsgren dominerat den generella utvecklingen i Eslövs kommun.

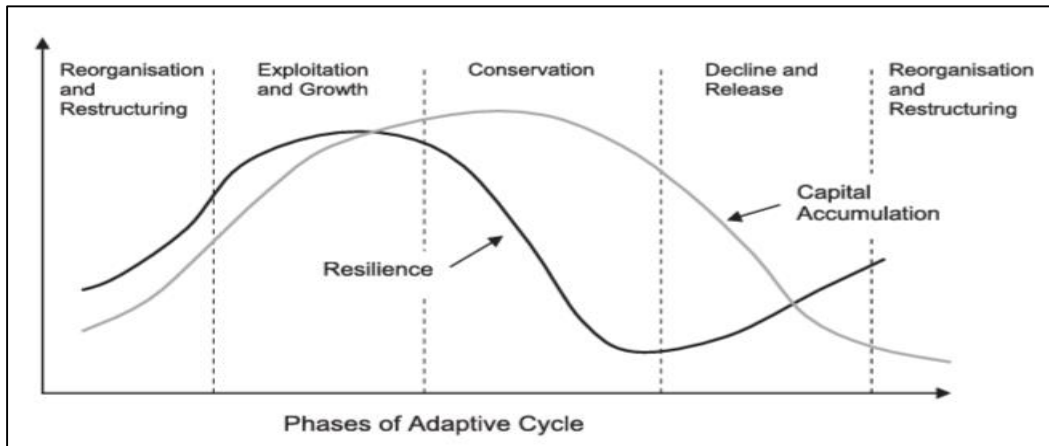
4.2.5 Adaptive cycle och resilience

Vid betraktelse av ”adaptive cycle” modellen, med sammanknytning till resiliens, är det enligt Simmie och Martin (2010) möjligt att konstruera ett ramverk med huvudsakligt fokus på att identifiera förändringar i regioners resiliens över tid. Med hänsyn till adaptive cycle föreslås det likaledes av Simmie och Martin (2010) att fyra typer av adaptation kan identifieras med koppling till resiliens (se figur 4.2).

Figur 4.2: Ovanstående figur illustrerar en ”four-phase adaptive cycle” modell av regional ekonomisk resiliens. Källa: Tillämpad från Simme och Martin 2010:33.

Adaptive cycle modellen tillämpad på en regional ekonomi kan inta formen illustrerad i figur 4.2. Följande modell präglats av två utfall. Ett av dessa, (exploitation-conservation) relaterar till etableringen, utvecklingen och stabiliseringen av ett ekonomiskt system och utvecklingsväg. Det andra refererar till, (release-reorganisation). försummelsen och förminskningen av detta ekonomiska system och utvecklingsväg vilket eventuellt resulterar i ny tillväxtstrategi och aktivitet (Simme och Martin 2010:33 & Dawley et al 2010:658-659).

Figur 4.3: Resiliens betraktas som en *process*, där graden av motståndskraft varierar längst adaptive cycle. Källa: Tillämpad från Simme och Martin 2010:33.

De fyra olika adaptationsfaserna i figur 4.2 kännetecknas i varierad sammanställning, baserat på Dawlet et al (2010) argumentationer, av exempelvis potentiella och tillgängliga resurser i form av kompetens bland lokala företag och formen på befintlig infrastruktur samt flexibilitet. Likaledes karakteriseras faserna av bland annat relationer mellan olika nätverk och företag samt deras innovationskapacitet, entreprenörskap, institutionell innovation och arbetskraftens rörlighet.

Den primära förklaringen bakom adaptive cycle, bottnar huvudsakligen i en väg som präglas av tillväxt och specialisering. Utvecklingsvägen resulterar i att företags, aktörers och verksamheters beroende mellan varandra växer. Dessa förutsättningar leder till att det ekonomiska systemet blir betydligt mer ”stelt” och mindre anpassningsbart, vilket vid eventuell påverkan av stressfaktor resulterar i kraftig minskning av resiliens eller i långvarig strukturell nedgång (visas i figur 4.3). Emellertid när detta sker möjliggörs återigen strukturell omorganisering och förutsättningarna för ny innovation, teknologi och utvecklingsbana blir tillämpligt dels med hjälp av tidigare erfarenheter och med den nuvarande skickligheten. I fallet med Eslövs kommun, med hänsyn till adaptive cycle modellen, är det intressant att se hur kommunens resiliens påverkats under en längre tidsperiod med fokus på exempelvis första nedläggningen av Volvo Excavator till den nyliga nedläggningen av Getingekoncernen. Adaptive cycle teorin används i uppsatsen för att identifiera vilken utvecklingsinriktning och ekonomisk struktur som huvudsakligen präglad och dominerat inom Eslövs kommun utifrån en historisk kontext. Likaledes används modellen i uppsatsens syfte för att undersöka hur resiliensen och specialiseringen sett ut när Volvos dominans började avlösas och hur dessa faktorer påverkades de följande åren. Med fokus på de följande åren kan det med hjälp av modellen undersökas huruvida avvecklingen av Volvo resulterade i en ”release- reorganisation” fas för Eslövs kommun där nya utvecklingsstrategier och aktivitet eftersträvades för att möjliggöra resiliens uppbyggande och en effektiv återhämtning.

4.3 Hur vet vi när vi ser resiliens?

Det är som tidigare beskrivet i avsnittet inte alltid enkelt eller möjligt att identifiera positiva indikatorer för resiliens, baserat på det faktum att varje regional ekonomi präglas av unika förutsättningar. På grund av detta är det enkelt hänt att ambivalens uppkommer och frågan, ”hur vet vi när vi ser resiliens?” blir till viss grad aktuell. Emellertid existerar det ett antal indikationer och kännetecken som tenderar att ha stark anknytelse till huruvida resiliensen av en plats är stark eller svag. Dessa faktorer kan beskrivas och kopplas till regioners befintliga ekonomiska struktur, det institutionella grundsystem som existerar och de strategiska val som tagits förut parallellt med innebörden av starkt ledarskap i regionen. Inom dessa belysta faktorer existerar det ett antal differerande indikationer som förknippas med resiliens höjande påverkan. Med hänsyn till några av Wolfes (2010:139) belysta indikationer har en tabell nedan sammanställts, med ett par korrigeringar för att på bästa vis tillämpas i uppsatsens syfte och gentemot Eslövs kommuns resilienta kännetecken.

Tabellen nedan har skapats för att fungera som en koppling mellan uppsatsens teoretiska ramverk samt resultatredovisningen. I tabellen redovisas faktorer som är essentiella vid utformning och förbättring av regioners resiliens. När regioner påverkas av exogena och endogena påfrestningar är hanteringen av dessa stressfaktorer ytterst beroende av kombinationen berörande tabellens utformnings faktorer för resiliens.

Faktorer som formar resiliens och är relevanta för hantering av stressfaktorer	Beskrivning av indikationer med koppling till resiliens påverkan
Ekonomisk struktur (A-C)	Regioners befintliga ekonomiska struktur och tidigare utvecklingstendenser påverkar regioners resiliens och kapacitet att anpassa sig efter differerande påfrestningar.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Näringslivets struktur (A) ▪ Branschspridning (B) ▪ Diversifiering inom näringslivet (C) 	<p>(A) Om <i>näringslivets struktur</i> präglas av flertal utvecklade näringsgrenar möjliggör detta för resiliens höjning för regioner i form av alternativa utvecklingsbanor vid eventuella påfrestningar</p> <p>(B) En <i>bredd branschspridning</i> möjliggör för regioner att absorbera kunskap och innovation inom ett bredare näringsliv. Detta har en förstärkande effekt på regioners resiliens baserat på att vid eventuell kris påverkas inte alla branscher parallellt.</p> <p>(C) <i>Diversifiering inom näringslivet</i> innebär att regioners resiliens höjs och att dessa kan förlita sig på flertal näringsgrenar istället för överberoendet av enbart en dominant sektor</p>
Innovations kapacitet (F-H)	Hög <i>innovationskapacitet</i> möjliggör för regioners resiliens att förbättras genom utnyttjandet samt genererandet nya kunskaper, kompetens, erfarenheter och utvecklingsmöjligheter

<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nya etablering av företag (F) ▪ Patentansökningar och patent (G) ▪ Utbildningsnivå på befolkningen (H) 	<p>(F) Om en hög nyetableringsfrekvens av företag existerar möjliggör detta för ett förstärkt näringsliv och företagsklimat</p> <p>(G) I fall invånarna och företagen inom en region tenderar att aktivt ansöka efter patent för sina uppfinningar visar detta på god innovationskapacitet och kan ses som en essentiell faktor vid problemlösning.</p> <p>(H) Om utbildningsnivån på en regions befolkning är hög innebär detta att det finns kompetent arbetskraft i regionen med väsentliga kunskaper.</p>
Strategiska val och ledarskap	Strategiska val och starkt ledarskap är essentiella faktorer vid uppbyggnaden av resiliens och vid hanterandet av differerande påfrestningar.

Tabell 1: I vänster kolumn illustreras faktorer och indikationer som är essentiella vid förbättring av regioners resiliens och vid hantering av differerande påfrestningar. I högra kolumnen beskrivs på vilket vis dessa indikationer är positiva för regioners resiliens höjning.

Följande faktorer belysta i tabellen är indikationer som använts inom andra vetenskapliga arbeten. Exempelvis använder Wolfe (2010) dessa faktorer för att undersöka ekonomisk utveckling, med path dependent kännetecknen, i kärnstäderna Ottawa och Waterloo. Trippel och Otto (2009) utnyttjar en del av dessa indikationer för att jämföra kluster baserade återhämtningsprocesser i regionerna Styria och Saarland. Likaledes använder Dawley et al (2010) en del av tabellens faktorer för att beskriva den essentiella roll det politiska ledarskapet har för att stimulera förändring och resilient medvetenhet genom att redogöra för fallstudien av förnybar energisektor i nordvästra England.

Regioners ekonomiska struktur och tidigare utvecklingstendenser är väsentliga faktorer att belysa för att förstå regional resiliens. Wolfe (2010:140) argumenterar exempelvis för att specialiseringen, sedd ur historisk kontext, inom regioners ekonomiska struktur och sektorer kan potentiellt påverka hur dessa återhämtar och anpassar sig efter påfrestningar. De tidigare utvecklingsmönstren och erfarenheterna påverkar regionens förmåga att möjliggöra ny utveckling av varierande sektorer, vilket likaledes påverkar kapaciteten att fånga in ny kunskap, teknologi och information från andra näringsgrenar. Med utgångspunkt i följande faktor kan exempelvis resiliens mätas, eventuellt jämföras, baserat på strukturutveckling av näringslivet, branschspridningens bredd och hur diversifierat näringslivet är. I Eslövs fall exempelvis kan statistiskt material redovisas med hänsyn till dessa aspekter för att därefter jämföra likartade statistiska siffror för det svenska riket. Genom att undersöka Eslövs kommuns näringslivsstruktur är det möjligt att identifiera vilken eller vilka sektorer som varit dominerande traditionellt och hur fördelningen påverkat kommunens resiliens. Branschspridningen i Eslöv kommun visar på om alla förvärvsarbetande arbetar inom en viss bransch eller om spridning existerar. Detta mått är essentiellt för mätning av resiliens baserat på det faktum att bredd branschspridning möjliggör förbättrade förutsättningar för absorbering av nya kunskaper och innovationer, som eventuellt kan användas av kommuner vid regionala problemlösningar. På likande vis möjlig ett diversifierat näringsliv möjligheten för kommuner att förlita sig på flertal näringsgrenars

utveckling istället för enbart en dominerade. Om flertal starka sektorer existerar ökar resiliensen för kommuner vid eventuella kriser och påfrestningar. Dawley et al (2010:657) framhåller exempelvis att ett diversifierat näringsliv fungerar som ”chock” absorberare och behandlar krisen mer framgångsrikt.

Faktorn belysande av regioners institutionella grundsystem som primär grundpelare för hantering av påfrestningar, som Wolfe (2010:136) väljer att belysa det, har korrigerats i förmån till regioners innovations kapacitet, som en del av adaptive capacity. I utbyte ses institutioner, baserat på deras bredda täckningsområde i moderna samhällen, som något som kan antingen bidra eller hindra regioners innovations förmåga. I fallet med Eslövs kommun kan resiliens inom följande faktor likaledes mätas genom exempelvis etableringsfrekvensen av nya företag, antalet patentansökningar och patent och andelen av befolkningen inom en region med högre utbildning än högstadiet. Detta statistiska material kan på liknande sätt jämföras med det svenska rikets för att utgöra om dessa resiliens indikationer inom Eslövs kommun är positiva. Nyetableringsfrekvensen av företag fungerar som bidragande effekt till ett förstärkt näringsliv och företagsklimat. Detta i sin tur, med hjälp av bidragande institutioner, möjliggör för expanderingen av kunskapsutgivning och entreprenörskap i regionen. Om det frekvent etableras nya företag inom differerande sektorer förstärker detta näringslivet och möjligheten för regioner att eftersträva nya utvecklingstendenser. Patentansökningar och patent är ett annat mått att mäta resiliens på. Om antalet ansökningar av patent inom en region är högt blir det genomförbart för nya teknologiska innovationer och ny kunskap att distribueras inom det geografiska området. Spridningen av kunskap kan likaledes knytas an till invånarnas utbildning, inom en region. Präglas den befintliga befolkningen av efter gymnasial utbildning kan likaså detta betraktas som en aktuell indikationer för mätning av resiliens. Om exempelvis Eslövs kommun kan utnyttja den kompetenta arbetskraften i kommunen möjliggör detta likaledes för kunskapspridning, utveckling av näringslivet och förbättrat innovationskapacitet.

Strategiska val, tagna förut och i nuläget, kombinerat med starkt politiskt ledarskap är likaledes en relevant faktor vid utformande av resiliens. Dessa val kan handla om eller centreras omkring exempelvis vilken typ av infrastruktur kommuner skall investera i, om pendlingsförbindelser skall förstärkas eller vilken typ av näringsgren eller sektor som skall utvecklas. Dawley et al (2010:660) argumenterar för att vid händelse av ”here and now” problem och situationer är lokal och regional ledarskap samt förmågan att etablera strategiska planer ytterst essentiellt för problemhantering. De beslut som tas under ett längre historiskt perspektiv följer med regionerna i deras utveckling och kan eventuellt antingen bidra till nya utvecklingsmöjligheter eller begränsa deras utveckling och resiliens. För att ta Eslövs kommun som ett exempel är det exempelvis möjligt att diskutera samt analysera, med utgångspunkt i det resilienta teoribygget, hur överberoendet av tillverkningsindustrin påverkat deras innovationskapacitet och resiliens.

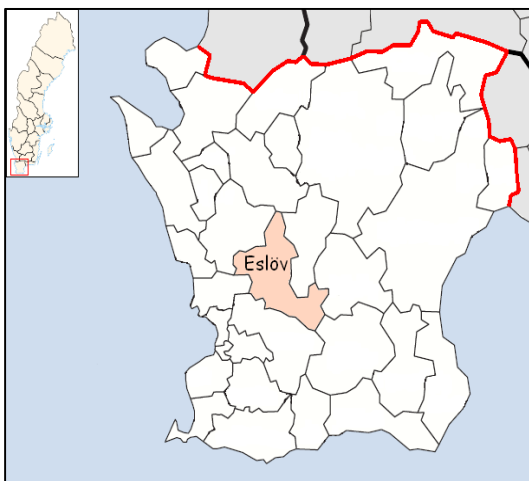
5. Fallbeskrivning

Under de senaste decennierna har Eslövs kommun, lokaliserat i Skåne län, genomgått en rad omställningsprocesser och förändringsprocesser. Kommunen har

utstått nedläggningar i form av förlust av essentiella arbetsgivare och industrier. För drygt femton år sedan bestämde sig Eslövs kommuns äldsta och största företag Volvo Excavator, tidigare Åkermans Verkstad AB, att avveckla alla sina produktionsenheter i kommunen och flytta dessa utomlands. Hanteringen av följande kris har i efterhand beskrivits som en framgångsrik och ideal återhämtningsprocess enligt Eslövs kommun samt SAF (Eslövs kommun, 2012, Kommunhistoria). Avvecklingen av Volvo Excavator resulterade i att flertal nya företag, inriktade i samma näringsgren, etablerades i dem tidigare Volvo lokalerna (Nicander, 2001:1). I nuläget präglas Eslövs kommun av liknande avvecklingskonsekvenser efter att företaget Arjo Huntleigh Getinge Group bestämt sig för att flytta sin produktion utomlands. Dessvärre innebär detta beslut onekligen negativa konsekvenser för Eslövs kommuns ekonomiska utveckling parallellt som kommunen mister hundratals arbetsplatser och kompetent arbetskraft. Utifrån dessa förutsättningar är det intressant att undersöka och belysa hur Eslövs kommun hanterat de kriser som påverkat kommunen och huruvida det politiska ledarskapet genomgått en lärandeprocess och besitter kapaciteten, i nuläget, att än en gång vända en kris till framgångsrikutveckling. I följande avsnitt presenteras fallet av Eslövs kommun.

5.1 Eslöv

Eslövs kommun är beläget centralt i Skåne län och centralorten är Eslövs stad (figur 5.1). Uppkomsten och relevansen av Eslövs kommun är nära kopplat till etableringen av järnvägsstationen och anslutningen till Södra Stambanan. Utifrån Länsstyrelsens Skånes beskrivning av Eslövs kommun existerar det få svenska orter, historiskt sätt, som varit så pass beroende och förknippade med uppkomsten av deras egna järnvägsstation. Följande citat ”Runt en järnvägsstation uppstod en ny stad på 50 år” används av Länsstyrelsen Skåne för att beskriva Eslövs historiska utveckling (Länsstyrelsen Skåne, Om Eslöv). Eslövs kommun ingår enligt Statistiska Centralbyrån i Stormalmö, sedan år 2005 (figur 5.2).

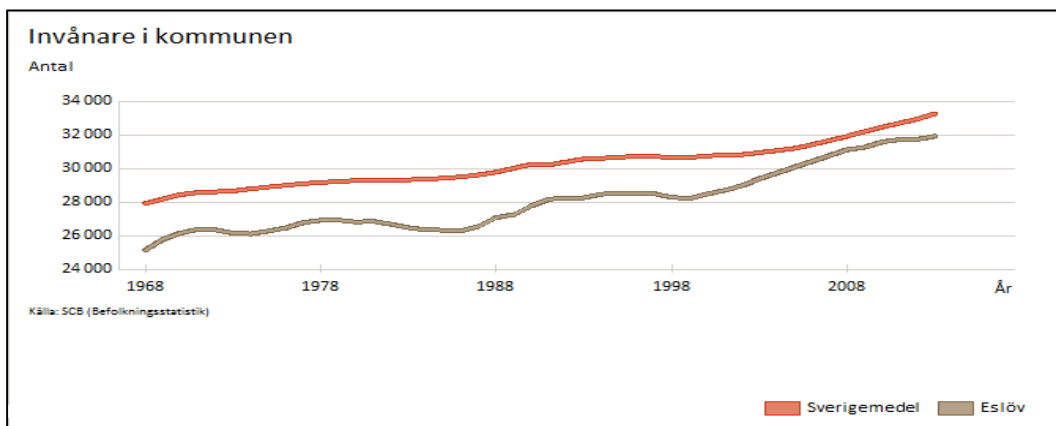
Figur 5.1: Följande kartlayout illustrerar Eslövs kommuns belägen inom Skåne län. Bildkälla: Eslövs kommun

Figur 5.2: Kartlayouten skildrar vilka kommuner, i grön färg, som ingår i Stormalmö sedan 2005. Bildkälla: Eslövs kommun

Stor-Malmö är en av tre storstadsområden Statistiska Centralbyrån definierat². Inom följande definition finns exempelvis, vilket likaledes figur 5.2 belyser, kommunerna Trelleborg, Lund, Malmö, Kävlinge och Eslöv lokaliserade (Statistiska Centralbyrån, Storstadsområden, 2004). Befolkningsstatistiken i Eslövs kommun har under de senaste decennierna, i generella termer, primärt präglats av successivt ökande siffror. Figur 5.3 illustrerar exempelvis att Eslövs kommuns ökning i befolkningsantal har haft en liknande grafutveckling som de genomsnittliga kommunerna i Sverige. Eslövs kommun kan betraktas som en vanlig svensk kommun. I nuläget är ungefär 32 000 människor bosatta inom Eslövs kommun och inom Eslöv stad är antalet ungefärligt 18 000 (Eslövs kommun, Årsredovisning 2013).

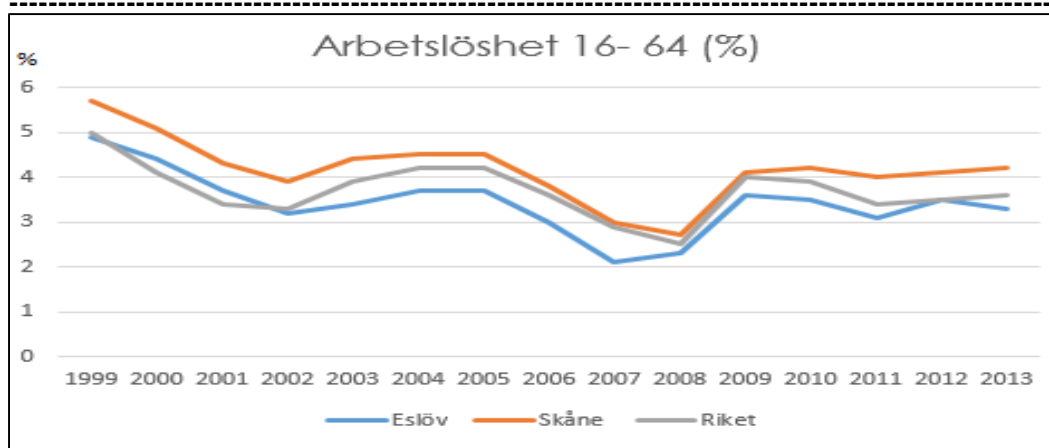

Figur 5.3: Diagrammet ovan visar Eslövs kommuns, den gråa grafen, i jämförelse med genomsnittliga kommunerna i riket, den röda grafen. Källa: Tillämpad från Ekonomi fakta.

Med hänsyn till figur 5.3 är det likaledes möjligt att se att sedan tidigt 1970 tal till modern tid har befolkningsökningen i Eslövs kommun präglats av positiva siffror, bortsett från mindre avtagandeperioder. Under hela förra året, 2013, hade Eslövs kommun en årlig befolkningsökning på 176 invånare vilket motsvarade ungefär en +0.6 procentuell ökning. I jämförelse med Skåne, +0,86, och riket, +0,95, skiljer sig inte Eslövs kommun årliga befolkningsökning anmärkningsvärt (Statistiska Centralbyrån, 2013, Folkmängd i riket, län och kommuner). I kommunen förväntas befolkningen öka i snitt med 1 procent per år fram till 2025. I summerade termer förväntas följaktligen totalbefolkningen öka med 4500 individer till år 2025 från dagens 32 000 invånare (Eslövs kommun, Sammanfattning av Eslöv 2020).

Figur 5.4 illustrerar den öppna arbetslösheten i Eslövs kommun, Skåne län och riket mellan tidsperioden 1999-2013. Figuren visar tydligt att Eslövs kommun inte skiljer sig anmärkningsvärt från andra belysta parter. Den öppna arbetslösheten mellan åldern 16-64 i Eslövs kommun var under år föregående år 3.3 %, vilket motsvarade ett årsmedeltal på 658 personer. I Skåne län var det 4,2 % och i övriga riket ungefärligt 3,6 % (Arbetsförmedlingen, Öppet arbetslösa och sökande i program med aktivitetsstöd andelar av befolkningen 1996-2013).

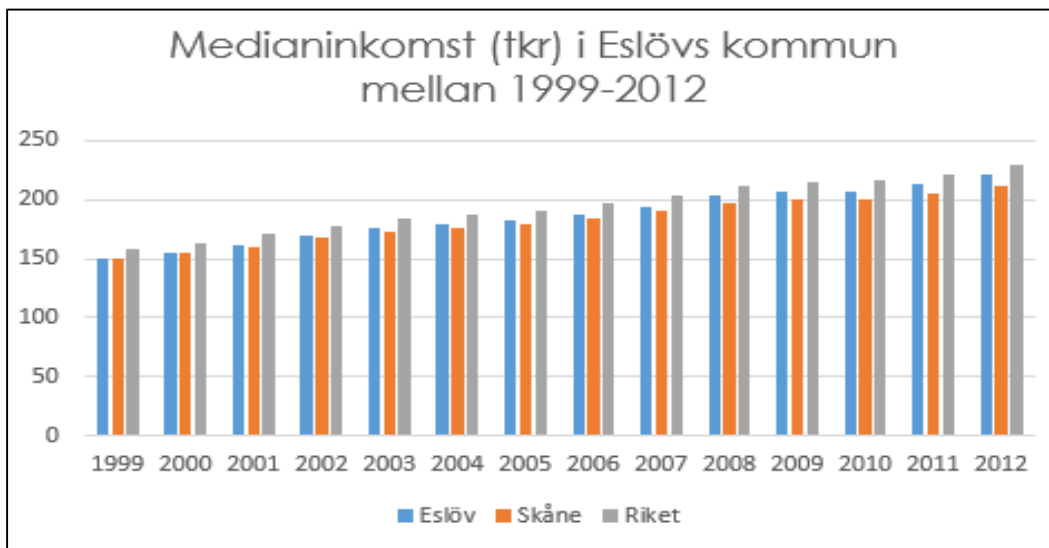
² De övriga två storstadsområden Statistiska Centralbyrån definierat är Stor-Stockholm och Stor-Göteborg (Statistiska Centralbyrån, Storstadsområden, 2004).

Figur 5.4. Figuren ovan skildrar den öppna arbetslösheten i % av befolkningen mellan tidsperiod 1999-2013. Den representerade befolkningen är mellan åldern 16-64 år. Källa: Arbetsförmedlingen, Öppet arbetslösa och sökande i program med aktivitetsstöd andelar av befolkningen 1996-2013.

Baserat på ovanstående siffror ligger Eslövs kommuns öppna arbetslöshet inte anmärkningsvärt under Skånes samt övriga rikets procentsats. Vid betraktelse av figur 5.4 är det likaledes möjligt att betrakta att vid nedläggningen av Volvo Excavator var den öppna arbetslösheten på ungefärligt 4,9 % vilket är den högsta siffran under det senaste decenniet. Emellertid har den öppna arbetslösheten sjunkit sedan tidigt 2000-talet för att på senare år successivt börja öka igen. Denna trend lär med stor sannolikhet hålla i sig baserat på den nyliga nedläggningen av Getingekoncernen.

Medianinkomsten i Eslövs kommun har successivt ökat jämsides med Skånes län och rikets (figur 5.5). Utifrån diagrammet nedan är det möjligt att identifiera en positiv utveckling, sedan 1999, berörande medianinkomsten i Eslövs kommun.

Figur 5.5: Diagrammet illustrerar medianinkomsten, räknat i tusentalskronor, i Eslövs kommun, Skåne län och riket mellan tidsperiod 1999-2012.

Källa: SCB, Sammanräknad förvärvsinkomst, medianinkomst boende i Sverige.

Figur 5.5 skildrar likaledes att medianinkomsten utveckling i Eslövs kommun har antagit en liknande form och gradvis förhöjning som Skånes län och rikets. Under år 2012 var medianinkomsten i Eslövs kommun ungefärligt 221 000 kr vilket inte

avskiljer sig uppseendeväckande från Skånes län på 212 000 kr och rikets på 229 000 kr (Statistiska Centralbyrån, Sammanräknad förvärvsinkomst, medianinkomst boende i Sverige 2012). Noterbart är likaledes det faktum att under drygt en tioårsperiod, 1999-2009, har medianinkomsten i Eslövs kommun ökat med drygt 60 000 kronor.

5.1.2 Historisk bakgrund

Utvecklingen av det moderna Eslövs kommun som existerar idag har huvudsakligen, ur ett historiskt perspektiv, kretsat och baserats på etableringen av järnvägsstationen vid Södra Stambanan år 1858 (Länsstyrelsen Skåne, Om Eslöv). Eslövs kommun beskrivs av Länsstyrelsen Skåne som en kommun som obestriddligen var beroende av uppkomsten av deras järnvägsstation. Utifrån denna etablering tillkom likaledes hantverkare, handelsidkare och industriföretag till Eslövs kommun vilket fick en relevant betydelse för kommunens utveckling. De kommande åren efter etableringen av järnvägsstationen resulterade i att järnvägshotell och läkarpraxis grundades. Under följande tidsperiod inleddes dominansen av jordbruksproduktion och relaterade varor vilket resulterade i att flertal nya jordbrukspräglade verksamheter anlades i kommunen (Eslövs kommun, 2012, Kommunhistoria, se även Länsstyrelsen Skåne, Om Eslöv). Under tidigt 1910 tal fick Eslövs kommun beviljat sina stadsrättigheter och år 1875 fick kommunen sina köpingsrättigheter. Den första stadsplanen som skissades för Eslöv stad blev enligt Länsstyrelsen Skåne upprättad av Malmös stadsingenjör. Visionen för Eslöv var att undvika att bygga högt baserat på det faktum att det inte var eftersträvansvärt, som alternativ skulle Eslöv stad utbildas till trädgårdsstad. För Eslövs kommun var obestriddligen 1900-talet en essentiell tidsperiod för kommunens utveckling. Under detta skede utvecklades och påbörjades dominansen av tillverkningsindustrin. Detta resulterade i att verksamheter från Åkermans Verkstad AB, Arjo samt Felix AB etablerades i Eslövs kommun (Eslövs kommun, 2012, Kommunhistoria).

5.2 Näringslivet i Eslövs kommun

I Eslövs kommun beskrivs näringslivet av kommunen själv som blomstrande och växande. Vidare framställs att Eslövs kommun präglas av goda resultat och mätning av företagsklimat, ökad satsning och resursfördelning på utbildningar inom Yrkeshögskolan samt av bra boendemiljöer och expanderande av antalet arbetsplatser i kommunen (Eslövs kommun, 2012, Näringslivsarbete). I Eslövs kommuns näringslivsprogram beskriver kommunen att det i nuläget existerar kluster inom jordbruk, livsmedel och verkstadsindustrin. Vidare vill Eslövs kommun arbeta med att skapa och utveckla nya näringsgrenar inom bland annat Bio Tech, Life Science samt miljö- och klimatföretag (Eslövs kommun, Näringslivsprogram, 2010:1). Visionen för Eslövs kommuns näringsliv framställs i deras näringslivsprogram genom ökade satsningar och bidrag till att skapa Skånes mest professionella Plan och näringslivsavledning via ett engagerat och ambitiöst Näringslivsutskott. Ytterligare beskrivs utgångspunkten för näringslivsarbetet i kommunen att eftersträva prägel av en attraktiv boendekommun med ett varierat och framgångsrikt näringsliv som ständigt utvecklas för att potentiellt nå en

framträdande roll i Öresundsregionen (Eslövs kommun, Näringslivsprogram, 2010: 1).

I Eslövs kommun existerar det en god blandning av stora och mindre företag (Eslövs kommun, 2012, Näringslivsarbete). De största företagen och bolagen som agerar i kommunen är exempelvis Orkla Foods Sverige, Nordic Sugar AB, Smurfit Kappa Sverige, Eslövs industrifastigheter AB samt Eslövs bostad AB. Eslövs kommun har ett näringsliv som domineras av industri och handel (Eslövs kommun, 2014, Eslöv i siffror, se även tabell 2).

Arbetsstillfällena efter näringsgren	
Jordbruk, skog, jakt, fiske	515
Industri	2199
Energi, vatten, avfall	141
Byggindustri	932
Handel, transport, kommunikation	1791
Personliga och kulturella tjänster	545
Bank, fastighetsförvärv, företagstjänster	857
Offentlig förvaltning mm	433
Utbildning, forskning	1422
Vård och omsorg	1785
Näringsgren okänd	251
Totalt	10871

Tabell 2: Tabellen ovan skildrar arbetsstillfällena efter näringsgren i Eslövs kommun, 2009. Källa: Eslövs kommun.

Tillverkningsindustrin i Eslövs kommun dominerade under 2009 ungefärligt 22 procent, motsvarande av 2199 arbetsstillfällena, av den totala sysselsättningen i kommunen. Detta förklaras primärt av agerandet och existensen av exempelvis Kavli, Nordic Sugar AB och Orkla Foods Sverige som likaledes är essentiella arbetsgivare i kommunen (Eslövs kommun, 2014, Eslöv i siffror). Handel är den näringsgren som dominerade efter tillverkningsindustrin. I Eslövs kommun dominerade handel ungefär 16 procent, motsvarande av 1791 arbetsstillfällena. Följande näringsgren efterföljs nära intill av vård och omsorg som likaledes motsvarade 16 procent av den totala sysselsättningen med 1785

arbetsstillfällena. Handel har enligt Eslövs kommun (2009, Handels policy för Eslövs kommun) under flertal år varit en essentiell prioritet och ambitionen att utvecklas till handelscentrum i Mellanskåne har eftersträvat primärt. Vård och omsorg bedriver en bred verksamhet i Eslövs kommun som är uppdelad i två organisatoriska kategorier. En kategori innefattar LSS/LASS-verksamhet vilket specialiserar sig inom missbruksvård, socialpsykiatri och familjerådgivning samtidigt som den andra kategorin inriktar sig på äldreboenden, hemtjänst och hemsjukvård.

5.2.1 Kriser i Eslövs kommuns näringsliv

Inom Eslövs kommuns dominerande näringsgren, verkstadsproduktion, har det inträffat två markanta stressfaktorer. Nedläggningen och den följande hanteringen av Volvo Excavator, tidigare Åkerman Verkstad AB, har obestridligen haft en essentiell roll i Eslövs kommuns moderna utveckling och näringsliv. Nyligen blev ytterligare en förlust aktuell i form av nedläggningen av Arjo Huntleigh Getinge Group. I följande del av uppsatsen kommer dessa två kriser att belysas samt redogöras.

5.2.2 Volvo Excavator

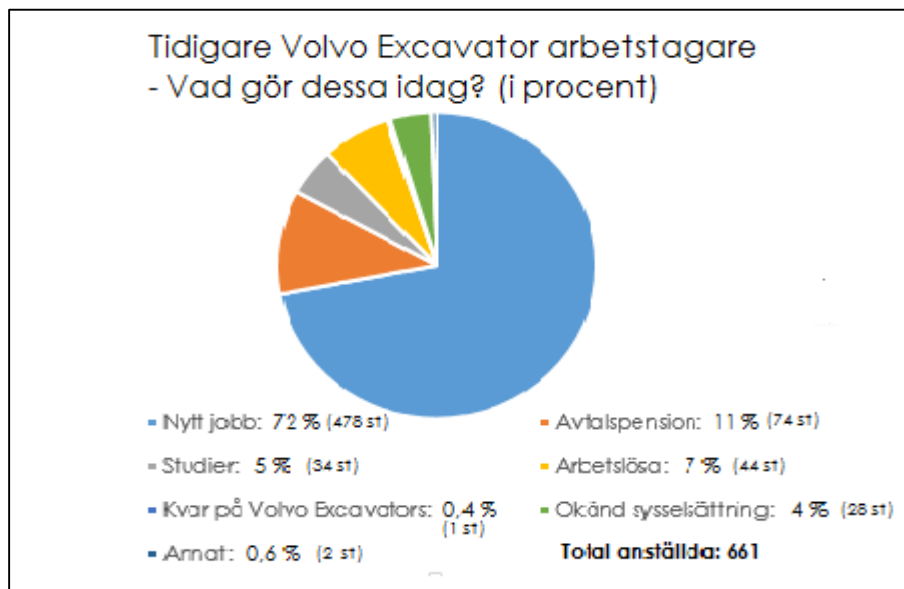
Under de senaste åren har Eslövs kommun präglats och fått hantera differerande typer av stressfaktorer och strukturförändringar inom näringslivet. Vid slutet av december 1998 meddelade Volvo Excavator att företaget bestämt sig för att avveckla all sin produktion i kommunen och flytta den utomlands (Nicander, 2001:1). Detta beslut betydde obestridligen negativa nyheter för Eslövs kommun och årtal av lång utveckling samt produktion av grävmaskiner var på väg mot sitt slut. Kommunens omedelbara och första reaktion mot företeelsen, enligt vitboken skriven av Dan Nicander (2001) om nedläggningen och hanteringen av Volvo Excavator AB, var att tidigare Volvo lokaler skulle stå öde vilket eventuellt skulle sprida markant oro och krisstämpel över orten. Likaledes förväntade sig Eslövs kommun att majoriteten av arbetarna skulle bli arbetslösa. Avvecklingen av Volvo Excavator, resulterade i att 661 anställda förlorade sin arbetsplats, inklusive 116 andra arbetstagare som miste deras jobb veckan innan nedläggningsbeslutet blev aktuellt (Nicander, 2001:5). Åkermans, sedermera Volvo Excavator, var en essentiell och framgångsrik aktör i inom Eslövs kommuns arbetsmarknad och näringsliv. Nicander (2001:5) beskriver exempelvis att av kommunens anställda inom tillverkningsindustrin var ungefärligt var fjärde individ anställd på Åkermans år 1990, följande mönster löpte vidare sju år i sträck även när Volvo Excavator tog över. Noterbart att belysa var likaledes det faktum att sysselsättningsgraden inom verkstadsproduktionen, under tidsperioden företaget var aktivt, i Eslövs kommun var betydligt högre än övriga riket (Nicander, 2001:5). När beskedet om nedläggningen blev aktuellt blev flertal olika aktörer inblandade i förändringsprocessen i Eslöv. I förändringsarbetet som skedde parallellt med avvecklingen av Volvo blev kommunen, företaget, arbetsförmedlingen och andra lokala samt regionala organisationer engagerade. Nicander (2001) belyser, i Eslövs vitbok, att majoriteten av inblandade aktörer enades om att dokumentera arbetet kring nedläggningen av Volvo Excavator i en så kallad vitbok, en av dessa aktörer var exempelvis dåvarande näringsministern, Björn Rosengren, som besökte Volvo i slutet av 1990-talet. Hur relevant samt kunskapsbildande var nedläggningen i form av en vitbok om Volvo Excavator? Baserat på de resurser som beviljades för att dokumentera samt studera avvecklingen är det möjligt att konstatera att det var ytterst essentiellt. Den svenska regeringen beviljade 550 000 kr för att bedriva, under två år, arbetet kring ”Vitbok om Eslöv”. Vidare finansierades projektet av Eslövs kommun 200 000 kr, Länsstyrelsen Skåne län 100 000 kr samt Svenska Kommunförbundet 60 000 kr (Nicander, 2001: 5, se även Eslövs kommun, 2012, Projektorganisation Vitbok Eslöv).

Hanteringen av Volvo Excavators nedläggning i Eslövs kommun beskrivs utifrån kommunens vitbok som ett aktivt samt engagerad samarbetet mellan företaget och Eslövs kommun (Nicander, 2001:60). Både parterna etablerade omedelbart projektgrupper för att hantera nedläggningsarbetet. Representanter från fackföreningarna och företagsledningen etablerade ett välfungerande samarbete och stark dialog vilket resulterade i effektivt informationsutbyte. Med hänsyn till Nicanders (2001: 60) framställning av nedläggningsarbetet beskrivs relationen mellan representanterna från fackföreningarna samt företagsledningen som en essentiell faktor till den relativa goda avvecklingen. Utifrån Eslövs kommuns

strategidokument och målhantering kring Volvo Excavator (Eslövs kommun, 2012, Kommunledningen informerar) belyste kommunledningen en arbetsstrategi som tog hänsyn till kortsiktiga och långsiktiga mål. De kortsiktiga målen, utifrån kommunledningens information, centrerades kring utnyttjandet av resurser i form av lokaler, personal och utrustning som redan existerade inom Volvo området. För att hantera och uppnå de kortsiktiga målen ansåg Eslövs kommun att det krävdes intensivt arbete för att attrahera nya företag som kunde etablera sin verksamhet i de redan befintliga lokalerna. Kombinationen av de existerande lokalerna och personalen ansågs av Eslövs kommun vara styrkan samt möjligheten att minska de negativa effekterna av nedläggningen av Volvo Excavator (Eslövs kommun, 2012, Kommunledningen informerar), Vidare står det i kommunlednings beskrivning att följande långsiktiga mål skall eftersträvas

”Det långsiktiga målet är att eftersträva ett mer differentierat näringsliv med större inslag av tjänstesektor och produkter med ett högt förädlingsvärde i sig, som kan stå sig långsiktigt i den allt hårdare internationella konkurrensen. Lokalerna samt i viss mån personalen kan utgöra resurser i detta sammanhang” (Eslövs kommun, 2012, Kommunledningen informerar)

Genom målmedvetet samt effektivt arbete i strävan efter ett diversifierat samt variationsrikt näringsliv, präglad av starka näringsgrenar, ansåg Eslövs kommun att följande strategiska plan var en hållbar och framgångsrik lösning. Hur har nedläggningsarbetet hanteras av Eslövs kommun då? Med hjälp av figur 5.6 är det möjligt att illustrera hur det gick för personalen på Volvo Excavator efter att nedläggningen blev aktuell.

Figur 5.6: Ovanstående diagram illustrerar vad tidigare Volvo Excavator arbetstagare sysselsätter sig idag med efter nedläggningen. Källa: Eslövs kommun, informationen publicerades 2012 på Eslövs kommuns hemsida.

Av de 661 arbetstagare som förlorade deras arbeten har 72 %, motsvarande av 476 individer lyckats hitta nya jobb. 11 % av arbetstagarna, 74 personer, fick avtalspension parallellt med att 7 %, motsvarande av 44 individer, är arbetslösa. Noterbart är att enbart en person fick förlängd tjänst på Volvo Excavator vilket var

personal chefen Bengt Adolfsson (Eslövs kommun, 2012, Kommunledningen informerar). I nuläget är alla tidigare Volvo Excavator lokaler sålda och företag som Volvo Customer Support, Företagshus, Vikinggruppen, Volvo CE Componets samt bland annat MISAB driver sin verksamhet i lokalerna. När nedläggningen av Volvo Excavator skedde arbetade Eslövs kommun aktivt och framgångsrikt med att underlätta nyetablering av företag i de tidigare lokalerna (Ingholm, 2000 & Stefaniak, 2011). Flertal nya företag, likaledes inom likartad näringsgren, etablerades efter avvecklingen av Volvo Excavator, vilket resulterade i att den befintliga arbetskraften attraherades effektivt. Den positiva nedläggningsprocessen och utveckling kan enligt Stefaniak (2011) likaledes tillskrivas Eslövs kommun baserat på det faktum att kommunen sålde stora delar av marken i det tidigare industriområdet för relativt låga priser.

5.2.3 Arjo Huntleigh Getinge Group

Arjos Eslövs fabrik etablerades tidigt 1957 av grundaren Arne Johansson och till en början var enbart företaget en mekanisk verkstad med fokus och inriktning på medicinska produkter. I början av 1980-talet bestämde sig grundaren att sälja vidare företaget Arjo till Trelleborgsbaserade Molmros International, vilket inledde framstegen på internationell marknad (Isberg, 2013b). Ursprungliga företaget Arjo, grundat av Arne Johansson, har utifrån historiskt perspektiv genomgått en rad ägarbyten. Isberg (2013b) beskriver exempelvis att vid tidigt 1900-tal ombildades Arjo till en koncern med Arjo Hospital Equipment i Eslöv och blev därefter moderbolag. Det var inte förrän 1995 Arjo uppköptes av Getingekoncernen och inkluderades inom affärsområdet Getinge Extended Care. Moderna Arjo Huntleigh bilades så sent som 2005 när Getinge Group bestämde sig för sammankoppla och slå ihop Arjo och Huntleigh till ett globalt ledande företag.

För drygt ett år sedan blev det aktuellt för Eslövs kommun att företaget Arjo Huntleigh Getinge Group bestämt sig för att avveckla all sin verksamhet i kommunen och beslutade sig för att flytta företagets produktionsenheter till Poznan i Polen (Eslövs kommun, 2013, Företagare, se även Isberg, 2013a). Beslutet berörande nedläggningen och omlokaliseringen av sin fabrik och produktionsenheterna i Eslövs kommun förklarar företaget, i ett pressmeddelande, huvudsakligen beror på effektivisering av sin tillverkning och strävan efter att förbättra sin konkurrenskraft (Arjo Huntleigh Getinge Group 2013, Nyheter och meddelanden). I Getinges årsredovisning från 2013 är det möjligt att läsa, att produktionsenheterna i Eslövs kommun avvecklades parallellt med verksamheter i Wetzlar, Tyskland för att möjliga ny etablering i Poznan i Polen. Den fullständiga avvecklingen av produktionen i Eslövs kommun beräknas att vara komplett under nuvarande kvartal. Genom att upphöra med produktionsenheterna i Eslöv och Wetzlar beräknades Getingekoncern spara ungefärligt 90-100 miljoner kronor från och med januari 2015. Kostnaderna för omstruktureringarna av verksamheterna förutsågs att kosta 96 miljoner kronor för Getingekoncernen och beräknades att kostnadsföras under första kvartalet år 2014. (Getinge Group, 2013:25, 31 & 51). Motiven bakom nedläggningen, framförda av företaget, baserades på förutsättningarna att det skett en markant försäljningsminskning av badkar, produktionen i Eslövs kommun centrerades kring detta, vilket krävde en

---

kostnadseffektivt och flexibel lösning för att i framtiden fortfarande utmärkas av en konkurrenskraftig prägel inom följande marknadssegment (Getinge Group, 2013:31).

I nuläget har beskedet om nedläggningen obestriddligen inneburit negativa konsekvenser för Eslövs kommun. Näringslivschefen i Eslöv, Gertrud Elisabet Bohlin, uttryckte sig genom kommunens hemsida efter beskedet berörande Getinge Groups avvecklingsintentioner på följande vis: ”Vi är djupt bedrövade, 166 arbetstillfällen är mycket för en liten stad som Eslöv och vi delar de anställdas oro och ängslan” (Eslövs kommun, 2012, Företagare). Nedläggningen av Arjo Huntleigh innebär att hundratals arbetstagare förlorar deras arbete parallellt med att kompetent arbetskraft eventuellt försvinner från kommunen. Dessvärre påverkas likaledes underleverantörer i kommunen till Getingekoncernen nu när företaget omorganiserar sin verksamhet. Noterbart att belysa är likaså att Getinge Group bestämde sig, i samband med avvecklingen, att etablera ett nytt globalt innovationssystem i Malmö stad där företaget erbjöd 65 arbetstagare ny tjänst från Arjo Huntleigh i Eslöv samt Lund. Gertrud Bohlin framhåller likaledes att Getingekoncernen inte var lika drivande i att etablera en dialog och ett samarbete med kommunen som exempelvis tidigare Volvo var vid händelsen av nedläggning³. Den intresseväckande tanken är då om Eslövs kommun lärt sig från tidigare nedläggning av Volvo Excavator och besitter kapaciteten att ytterligare en gång vända avvecklingsförändringarna till goda förutsättningar för kommunen.

6. Metod och material

Uppsatsens huvudsakliga frågor är att undersöka hur regioner hanterar och anpassar sig efter olika påfrestningar samt försöka förstå huruvida Eslövs kommuns politiska ledarskap genomgått en lärandeprocess mellan nedläggningarna av essentiella industrier i kommunen, Volvo Excavator och Arjo Huntleigh Getinge Group (Nicander, 2001; Stefaniak, 2011). Genom att likaledes generera en djupare förståelse kring teoribygget berörande regional resiliens och resilienta processer möjliggör detta optimala undersökningsunderlag för att studera huruvida Eslövs kommun, med fokus på det politiska ledarskapet, tillämpat processer från det resilienta teoribygget i sin utvecklingsinriktning och genomgått en kunskapsbildning från tidigare nedläggning.

6.1 Forskningsdesign

Majoriteten av alla empiriska undersökningar som utförs har någon typ av forskningsdesign för att möjliggöra besvarandet av forskningens problemformuleringar. Det är möjligt att betrakta forskningsdesignen som en projektplan för den undersökning som utförs, genom att belysa fyra relevanta grundpelare. Dessa punkter belyser, vilka frågor är essentiella, vilken typ av data är relevant, vilken data ska insamlas samt på vilket vis är det möjligt att analysera resultatet (Yin, 2009:26). Det är likaledes möjligt att betrakta forskningsdesignen

---

³ Gertrud Bohlin, Näringslivschef i Eslövs kommun, intervju den 23 april 2014

som en logisk plan gällande hantering av metod och material, vilket även Robert Yin formulerar i följande citat,

”Colloquially, a research design is a logical plan for getting from here to there, where here may be defined as the initial set of questions to be answered, and there is some set of conclusions (answers) about these questions” (Yin, 2009: 26)

Med hjälp av en välstrukturerad forskningsdesign möjliggör detta för uppsatsen att belysa och besvara formulerade problemställningar, identifiera relevant data och beskriva på vilket vis insamlad data skall analyseras. Uppsatsens forskningsdesign utformar sig kring en kvalitativ undersökning i form av en explorativ fallstudie. Emellertid är det relevant att belysa att vid diskussion och analys av formulerade problemställningar var det essentiellt att använda både kvalitativ samt kvantitativ data. Valet av en fallstudie möjliggör, vilket Yin (2009:19) likaledes konstaterar, användning samt insamling av både typerna av data för att besvara problemformuleringarna. Teoribygget berörande resiliens tillämpades samt studerades likaledes för att delvis undersöka och eventuellt identifiera förändringsprocesser sammankopplade med resilienta processer och delvis agera förklaringsfaktor och analytiskt verktyg till huruvida Eslövs kommuns förändringsprocesser samt lärandeprocess präglats av resilient medvetenhet.

Vid genomförandet av en fallstudie är det essentiellt att forskningsdesignen inrymmer uppsatsens essentiella problemformuleringar (Yin, 2009:26). Dessa är tidigare formulerade under avsnittet *syfte och frågeställningar*. Emellertid kommer problemställningarna belysas än en gång under följande avsnitt för att beskriva varför dessa frågor var relevanta för fallstudien och på vilket vis de potentiellt besvarades på. Problemformuleringarna lyder på följande vis:

- På vilket eller vilka sätt utmärker sig Eslöv som en resilient kommun?
- Vilken påverkan kan eventuellt avvecklingen av Arjo Huntleigh Getinge Group ha på Eslövs kommuns ekonomiska utveckling?
- (Hur) har den tidigare nedläggningen av företaget Volvo Excavator i Eslöv, möjliggjort för kommunen att etablera en viss resistens samt för det politiska ledarskapet att genomgå en kunskapsbildning mot liknande företeelser?

För att på bästa vis studera och besvara de formulerade problemställningarna behövdes kvalitativ samt kvantitativ data bearbetas och införskaffas. Metodkombination med fallstudien som forskningsstrategi var utifrån dessa förutsättningar den lämpligaste. Fallstudien möjliggjorde användning av både typerna av datakällor. Kvalitativ data som behandlats bestod elementärt av primär- och sekundärdata. Vid studerandet och besvarandet av forskningsfrågan, berörande hur Eslövs kommun politiska ledarskap hanterat de förändringsprocesser som skett i samband med nedläggningen av Getinge Extended Care, behövdes primärdata insamlas med hjälp av semistrukturerade intervjuer. Fallstudien i kombination med intervjumetoder gav goda undersökningsunderlag för att detaljerat samt ingående studera ett specifikt fall, (Yin, 2009:11), vilket i uppsatsen blev Eslövs kommun.

Användningen av kvantitativ data i form av beskrivande statistik var likaväl ytterst essentiell för att undersöka och redogöra för hur exempelvis den ekonomiska utvecklingen sett ut i kommunen.

Emellertid behövdes likaledes sekundärdata bearbetas för att besvara den ovanstående forskningsfrågan parallellt som den bidrog till utökandet av fördjupad kunskapsupplysning angående tidigare nedläggning av Volvo Excavator. Uppsatsen innehåller sekundärdata från Eslövs kommun i form av översiktsplan, näringslivsprogram och andra essentiella kommunaldokument från planeringsavdelningen. Kommunaldokumenterna bearbetades och tolkades för att delvis identifiera hur Eslövs kommun hanterat tidigare avveckling av relevant industri samt dels för att tolka huruvida kommunen politiska ledarskap eventuellt tillämpat strategier från teoribygget berörande resiliens. Tolkning av sekundärdata utfördes primärt genom en kvalitativ innehållsanalys. Följande analysmetod möjliggjorde djupgående analys av essentiella texter berörande olika teoretiska aspekter, kommunala dokument samt relevanta tidningsartiklar.

Utöver kvalitativ data har likaledes kvantitativ data bearbetas för att möjliggöra besvarandet av uppsatsens formulerade forskningsfrågor och bidra till en fördjupad analys av Eslövs kommun. Huvudsakligen behandlades kvantitativ data i form av beskrivande statistiska redovisningar över exempelvis befolkningsstatistik, branschspridningar, antalet nystartade företag och bland annat kommunens ekonomiska struktur. Utifrån följande statistiska underlag gavs möjligheten att ge en detaljerad beskrivning av Eslövs kommuns utveckling samt näringslivsstruktur inom fallbeskrivningen.

6.1.2 Explorativ fallstudie (undersökande)

Avsikten med en fallstudie är att bidra med en djupgående beskrivning för företeelser, handlingar, processer eller erfarenheter av ett utmärkande fall (Denscombe, 2011:59). Tillämpning och användning av fallstudier har skett inom flertal differerande discipliner, vilket likaledes Yin (2009:6) belyser, exempel på dessa är inom politisk vetenskap, psykologi, sociologi samt ekonomi.

I uppsatsens syfte var det essentiellt att använda båda typerna av data för att besvara de formulerade problemställningarna. Valet av en fallstudie baserades likaledes på det faktum att undersökningsmetoden tillämpar sig för att studera ett specifikt fenomen och bidrar med möjligheten att beskriva förekommande fenomen djupgående. Emellertid konstaterar Yin (2009:19) att fallstudien nödvändigtvis inte enbart behöver fördjupa sig i ett specifikt exempel utan kan undersöka flertal utmärkande fall. Baserat på undersökningens utformning kommer enbart en fallstudie att beskrivas med specifikt fokus på Eslövs kommun. Motivet bakom detta förankrar sig i Denscombes (2011:19) argumentationer för att fallstudien bör anta utgångspunkten att enbart en undersökningsenhet skall vara i primär fokus. Utifrån uppsatsens formulerade problemställningar är Eslövs kommun den relevanta undersökningsenheten vilket resulterade i att sökarljuset enbart inriktades på Eslövs och inte på bredare spektrum.

Fallstudien var av undersökande form för att på lämpligaste vis klargöra och tolka de avvecklingar som skett, inom tillverkningsindustrin i Eslövs kommun, och försöka beskriva och analysera den lärandeprocess som eventuellt skett i

kommunen. Noterbart i uppsatsens utformning var likaledes att det existerade kännedom om flertal typer av fallstudier. Majoriteten av fallstudierna som utförs kan enligt Yin (2009:8) organiseras inom tre kategorier, *undersökande*, *beskrivande* samt *förklarande* fallstudier. Anledningen till varför de två ovan nämnda fallstudierna, beskrivande och förklarande, inte användes baserades på det faktum att undersökningsfrågorna var lämpligast för den undersökande fallstudien. Den förklarande metoden tenderar primärt att fokusera på en ytterst detaljerad beskrivning av kausala samband och förklarings teorier vilket utifrån fallet med Eslövs kommuns nedläggningar av väsentliga industrier kan bero på flertal olika aspekter utöver det resilienta teoribygget. Den beskrivande fallstudien tillämpades inte med motivet att förklaringsaspekter, berörande Eslövs kommuns hantering samt respons mot förlusten av essentiella industrier, inte fick tillräckligt med fokus inom metoden (se Yin 2009:8-10, för utförligare beskrivning av metoderna).

En frekvent förekommande missuppfattning samt kritik som exempelvis Matthew Miles (1973) riktat mot fallstudien är att metoden tenderar påtagligt att enbart tillämpa sig till resultat från deltagande observationer och etnografiska undersökningar. Denna kritisk kan emellertid diskuteras huruvida den är sanningsenlig. Det är möjligt att utföra fallstudier utan att använda ovannämnda metoder. På liknande vis behöver användningen av deltagande observationer och etnografiska undersökningar inte alltid nödvändigtvis resultera i en fallstudie. Exempel på detta belyser Yin (1981:59) i form av en etnografisk och observationsundersökning som gjordes för att undersöka polis beteende. Fallstudien präglas av fördelen att den möjliggör tillämpning och hantering av både kvantitativa samt kvalitativa datakällor samt metoder. Utifrån dessa förutsättningar skapas goda samt diversifierade variationsmöjligheter samt tillämpningsområden. Denscombe (2011:71) väljer exempelvis att beskriva fallstudiens primära fördelar på liknande vis och understryker att metoden tillåter användning av olika forskningsstrategier och datakällor för att på bästa vis samla in och noggrant undersöka den komplicerade verkligheten. En annan upprepad kritik mot fallstudien kan sammanfattas i frågan, ”Hur är det möjligt att generalisera utifrån ett specifikt fall?”. Diskussion berörande fallstudiens generaliseringsbarhet har länge varit ett flitigt diskuterat problem och det går onekligen att bortse från detta faktum. Trots detta är det essentiellt att belysa att fallstudien, likt experiment, i huvudsakligadrag är primärt generaliseringsbar gentemot teoretiska påståenden och inte angående populationer samt olika universums (Yin, 2009:15). Yin belyser onekligen en relevant aspekt i form av att, fallstudien försöker inte bidra med ett ”stickprov” utan fokuserar primärt på utveckla samt generera teorier istället för att understödja expanderingen av statistisk generalisering.

6.2 Metoder för inhämtade av data

För att besvara uppsatsens formulerade problemställningar krävdes insamling av differerande data utifrån olika insamlingsmetoder. I följande avsnitt diskuteras och belyses uppsatsens motiv samt lämplighet bakom valet av metod och material. Den huvudsakliga fokusen centreras kring insamlingsmetoderna och materialet i form av *kvantitativ data*, *intervjuer* samt *innehållsanalys*.

6.2.1 Beskrivande statistik

Insamling och analys av kvantitativt data har varit ett relevant moment för att besvara uppsatsens frågeställningar. Kvantitativ data tar formen av siffror och redovisas i differerande statistiska presentationer (Denscombe, 2011:328). I uppsatsens syfte behandlades beskrivande statistiskt material för att redogöra för Eslövs kommuns ekonomiska struktur och innovationskapacitet. Inom dessa kategorier var exempelvis statistik berörande kommunens näringslivsstruktur, branschspridning, antalet patentansökningar, andelen av invånarna med eftergymnasial utbildning och bland annat nyetableringsfrekvensen av företag essentiella aspekter att belysa.

Kvantitativ data som behandlats och analyserats i uppsatsen har huvudsakligen insamlats från sekundär data med ursprung från arbetsförmedlingen, patent- och registreringsverket och statistiska centralbyrån. Baserat på det faktum att enbart sekundär statistik data har behandlats kan detta betraktas som en nackdel. Detta eftersom möjligheten av egen insamlad kvantitativ data på kommunal och nationell nivå inte var möjlig var det i uppsatsens syfte ett krav att använda redan kodifierad och bearbetat material för att möjliggöra besvarandet av de formulerade frågeställningarna. En annan var tillgängligheten av statistik för att kunna utvidga tidsramen för att exempelvis studera näringslivsstrukturen i Eslövs innan Volvo lämnade. En del av den beskrivande statistiken kunde inte användas på grund av differerande insamlingstekniker av data vilket försvårade jämförelsen och kunde resultera i felaktiga analyser. Emellertid skall det belysas att det statistiska materialet har inhämtas från svenska statliga förvaltningsmyndigheter vilket ökar trovärdigheten av källorna. Detta kan betraktas som en tydlig fördel eftersom myndigheterna har enligt svensk lag skyldighet att bidra med sanningsenliga och korrekta siffror och uppgifter. Likaledes är de individer som arbetar inom dessa myndigheter erfarna och besitter kunskapen att samla in statistiskt materialet på ett regelrätt vis. Om omständigheterna hade krävt insamling av ovannämnda siffror på egen hand hade detta med stor sannolikhet resulterat i mindre trovärdiga resultat baserat på det faktum att den personliga förmågan och resurserna för insamling av statistisk data på denna nivå inte varit tillräckliga eller fullständigt korrekta.

6.2.2 Semistrukturerade intervjuer

Intervjuer utnyttjas frekvent vid datainsamling och bygger på en färdighet majoriteten av världens människor behärskar, förmågan att kunna framföra en konversation. Denscombe (2011:231) menar likaledes på att det existerar ett antal likheter mellan en intervju och en vardaglig konversation men konstaterar att vid intervjuer är det nödvändigt att ha kunskap om den utspelande situationen och ha en rad antagande. Följande beskrivning tillämpar sig väl för uppsatsens intervjumoment. Utifrån de intervjuer som genomfördes hade samtliga en semistrukturerad form. Anledningen till varför semistrukturerade intervjuer valdes framför andra metoder var baserat på det faktum att undersökningen och besvarandet av uppsatsens frågeställningar möjliggjordes på bästa vis genom följande typ av intervjumetod. Semistrukturerade intervjuer möjliggjorde för uppsatsen att ställa essentiella frågor och belysa relevanta ämnen, emellertid krävde det likaledes en flexibel inställning där frågorna inte behövdes ställas i

---

ordningsföljd. Utifrån dessa förutsättningar var det möjligt för de intervjuade att utveckla sina egna idéer samt diskutera relevanta ämnen utförligare. Med hänsyn till de intervjuer som genomfördes med tjänstemännen från Eslövs kommun var den ovan nämnda intervjuemetoden den mest lämpliga av den orsaken att den tillät de intervjuade att bidra med egna åsikter samt idéer berörande Eslövs framtid och hur kommunen bör arbeta med de förändringar som skett. Förutsättningarna för öppna svar var goda och intervjuerna byggde på de intervjuades möjlighet att vidareutveckla sina svar vilket var det material som eftersträvades.

I uppsatsens syfte var intervjuer obestriddligen en relevant metod för materialinsamling. Det är emellertid nödvändigt att belysa och notera att det existerade kännedom om metodens brister samt nackdelar. Denscombe argumenterar till exempel (2011:268) att semistrukturerade intervjuer tenderar att försvåra dataanalys på insamlat material baserat på det faktum att metoden producerar icke-standardiserade svar. Detta komplicerar onekligen kodifieringen av de insamlade materialet eftersom data fortfarande är relativt öppet samt inte förkodat. Vidare beskriver Denscombe att intervjuer har bristande tillförlitlighet baserat på att intervjuarens och kontextens inverkan kan påverka faktorer berörande objektivitet och konsistens (Denscombe 2011:268-269). Alla intervjuer som utförs är unika och präglas av omständigheter som är svåra att återspegla vilken kan betraktas som en nackdel. Däremot kan denna brist liksom belysas som en fördel baserat på det faktum att intervjuer tillåter producering av detaljerad och djupgående data utifrån unika omständigheter vilket uppsatsens intervjuer gjorde. Semistrukturerade intervjuers styrka är att metoden möjliggör undersökandet och bearbetandet av relevanta ämnen utan att begränsa den intervjuades åsikter och idéutvecklingar till en konkret intervju protokoll.

Genom att utföra intervjuer, i uppsatsens syfte, var det möjligt att skapa en bättre förståelse och tolkningsram angående hur Eslövs kommun hanterat de differerande förändringsprocesser som orsakats beroende på nedläggningen av essentiella industrier. Intervjuerna utfördes med individer som besitter relevanta roller och är essentiella aktörer i Eslövs kommuns samhällsutveckling och problemhantering. De utförda intervjuerna var i semistrukturerad form av den anledningen att eventuellt kunna framföra följdfrågor till den intervjuande beroende på vad individen responderat på tidigare förfrågningar. Emellertid är det essentiellt att belysa att det existerade kännedom om flertal olika intervjuformer. Martyn Denscombe (2011:233–236) belyser exempelvis liksom strukturerande, personliga samt ostrukturerade intervjuer, men baserat på uppsatsens undersökningsfrågor var den semistrukturerade intervjuemetoden lämpligast för att uppnå en gynnsam dialog samt kunskapsbildning.

Intervjuerna utfördes med två av Eslövs kommuns kommunalråd och med näringslivschefen för kommunen. De bakomliggande anledningarna till intervjuerna med kommunalråden i Eslövs kommun var för att undersöka och få en fördjupad förståelse berörande kommunens hanterande och respons gentemot nedläggningarna som skett under det senaste decenniet. Anledningen till varför två kommunalråd intervjuades var på grund av att de tillhörde olika politiska partier. Genom att utföra intervjuer med både parterna var det liksom möjligt att tolka

och förstå huruvida responsen samt arbetet med nedläggningen av Getingekoncernen varierande baserat på politiskt perspektiv. Syftet bakom intervjun med näringslivschefen för Eslövs kommun var att undersöka och etablera en fördjupad kunskapsbildning berörande hur nedläggningarna av väsentliga industrier påverkats kommunens näringsliv, både historiskt och framtidsmässigt. Intervjun genomfördes likaledes för att få utökad kunskap om näringslivets diversifiering och variationsspridning i Eslövs kommun för att därefter eventuellt analysera det insamlade materialet utifrån uppsatsens teoretiska ramverk. Noterbart att belysa utifrån det insamlade materialet från intervjuerna var det faktum att informationen och kunskapsupplysningen baserades primärt från svar av tjänstemän vid Eslövs kommun. Det är möjligt att diskutera huruvida dessa individer enbart gav sanningsenliga och rättfärdiga förklaringar eller om kommunens och yrkesmässiga förpliktelser påverkade deras upplysningar. Däremot är det nödvändigt att ta hänsyn till att intervjuerna var ytterst relevanta för att möjliggöra besvarandet av uppsatsens frågeställningar och undersöka hur Eslövs kommun politiska ledarskap hanterat nedläggningarna av väsentliga industrier samt lärt sig av dessa. Genom utförandet av dessa intervjuer var det möjligt att etablera en dialog och ta del av inflytelserika personers egna åsikter samt framtidsvisioner för Eslövs kommun.

6.2.3 Kvalitativ innehållsanalys

Vid användning av innehållsanalys tillåter följande metod forskare att noggrant samt djupgående analysera innehållet av olika dokument. Metoden kan tillämpas på majoriteten av "texter" oavsett om det belyser eller berör ljud, skrift eller bilder för att möjliggöra kvantifiering av data (Denscombe, 2011:307). En kvalitativ innehållsanalys kan möjligtvis producera och kasta ljus på "dolda" sidor av det som kommunicerar inom differerande dokument. Genom att göra en detaljerad och djupgående undersökning kan eventuellt oavsiktliga budskap belysas och djupare belägg analyseras. Ur uppsatsens syfte var den kvalitativa innehållsanalysen väsentlig vid bearbetning av kommunala dokument i form av översiktsplan, näringslivsprogram och andra relevanta kommundokument från planeringsavdelningen. Genom utförandet av en innehållsanalys var det möjligt att undersöka sysselsättningsgraden i tidigare Volvo Excavator och studera i siffror hur återhämtningsprocessen sett ut. Det var likaledes möjligt att studera liknande processer angående den nyliga nedläggningen av Arjo Huntleigh Getinge Group för att därefter eventuellt identifiera en lärandeprocess samt kunskapsbildning inom det politiska ledarskapet. Den kvalitativa innehållsanalysen tillämpades följaktligen vid undersökandet av kommunala dokument för att få djupare insikt och förståelse för exempelvis data berörande av Eslövs kommuns befolkningsstatistik, näringslivets ekonomiska struktur, antalet nya företag och nedläggningar samt branschspridning.

Innehållsanalysens huvudsakliga begränsningar, vilket även Denscombe belyser (2011:308), är att metoden har en inbyggd tendens att belysa och lyfta ut olika aspekter samt faktorer ur den ursprungliga kontexten. På liknande vis är det således en risk att forskarens subjektivitet tolkar och förändrar det insamlade materialet för att på lämpligare vis kontextualisera resultatet. Emellertid präglas de flesta forskningsmetoderna av dessa avgränsningar baserat på det faktum att någon form av subjektivitet förekommer alltid i forskning, huruvida det gäller urval av population, val av forskningsmetod, experiment eller intervjuer som

insamlingsmetod eller informationsmässiga selektioner. Innehållsanalysens styrkor är att metoden tillåter slutsatser att dras utifrån bearbetad data och dess omgivning, parallellt med att metoden bidrar med en innehållsrik och djupgående beskrivning av ett specifikt fenomen genom att exempelvis utöka kunskapen, visa på fakta eller eventuellt belysa nya aspekter berörande det utvalda fenomenet.

7. Resultatredovisning och analys

Under följande avsnitt presenteras och analyseras det insamlade empiriska materialet. Undersökningens resultat kommer att sammanställas, struktureras och redovisas på ett logiskt vis som ger en tydlig illustration av resultatet. Huvudsakligen kommer resultat att redovisas i form av text, diagram, tabeller och figurer. Essentiella redogörelser som exempelvis illustreras är Eslövs kommuns näringslivsstruktur, innovations kapacitet och strategiska val som tagits av kommunens politiska ledarskap. Det logiska resonemanget bakom redogörelsen av resultatredovisningen är att sammankoppla uppsatsens teoretiska ramverk till det empiriska materialet. Med utgångspunkt i detta faktum möjliggör påföljande avsnitt de rätta förutsättningarna för att analysera det empiriska materialet utifrån uppsatsens teoribygge.

7.1 Ekonomisk struktur

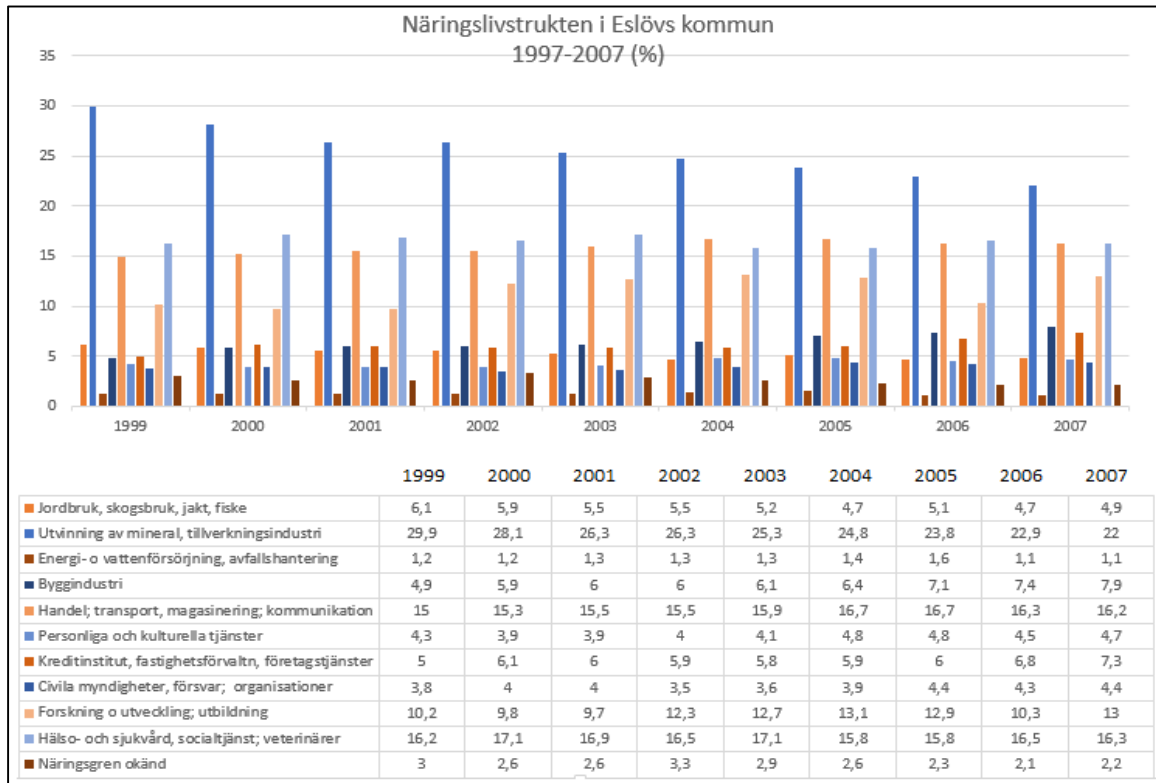
Regioners befintliga ekonomiska struktur och tidigare utvecklingsbanor är faktorer som påverkar resiliensen av olika geografiska områden. Om det har existerat ett överberoende, under en längre historisk period, hos en region att enbart förlita sig på en specifik näringsgrensutveckling, tenderar resiliensen minska hos denna region, vilket Wolfe (2010) likaväl belyser, baserat på det faktum att ekonomin ”låser” in sig i utmärkande utvecklingsbana. Vid händelser av differerande påfrestningar inom näringsgrenen kan det resultera i förödande konsekvenser för regionens ekonomi baserat på bundenheten och specialiseringen som skett inom en viss utvecklingsgen. Emellertid om det råder en diversifiering innanför näringslivsstrukturen är det enklare att utnyttja stabiliteten inom andra näringsgrenar vid händelse av exogena samt endogena kriser.

I näringslivsdokumentet, Eslövs 2020, beskriver Eslövs kommun sig själv som en av få svenska kommuner som besitter samt präglas av ”möjligheten” till att bli en del av den globala ekonomin (Eslövs kommun, 2012, Eslöv 2020). Vidare beskriver kommunen i det kommunala dokumentet att Eslövs utmärks av god kompetens och är konkurrenskraftig inom differerande näringsgrenar. Kommunalråd i Eslöv Henrik Wöhlecke⁴ framhåller att kommunen betraktas som en plats där stora samt små företag arbetar bredvid varandra och kan utvecklas. Flertal av näringsgrenarna i Eslöv kommun har en längre utvecklingshistoria, i dokumentet belyses jordbruk och livsmedel som de primära, och dessa har sedan tidig utformning av kommunen fungerat som en ryggrad i utvecklingen. Visionerna och förutsättningarna för den ekonomiska strukturutvecklingen beskrivs i Eslöv 2020 och av näringslivschefen Gertrud Bohlin⁵ som en kollaboration samt sammankoppling mellan gammalt och nytt, inom branscher och teknologier i kommunen. Andra näringsgrenar har lyckats växa fram med hjälp av innovationer inom teknologin vilket likaledes ställt krav på äldre branscher att omorganiseras för att utveckla ökad konkurrenskraft (Eslövs

⁴ Henrik Wöhlecke, Kommunalråd i Eslövs kommun, intervju den 20 april 2014

⁵ Gertrud Bohlin, Näringslivschef i Eslövs kommun, intervju den 23 april 2014

kommun, 2012, Eslöv 2020). Näringsstrukturen i Eslöv kommun har dominerats av ett fåtal näringsgrenar. Figur 7.1 illustrerar hur strukturen på näringslivet i kommunen utvecklats mellan åren 1999-2007⁶. Noterbart vid första anblick är att tillverkningsindustrin varit Eslövs kommuns dominerande näringsgren sedan slutet av 1990-talet. I Eslöv 2020 beskrivs exempelvis jordbruk som dominerande näringsgrenar med längst utvecklings historik, (Eslövs kommun, 2012, Eslöv 2020).

Figur 7.1: Näringslivsstrukturen i Eslövs kommun, 1999-2007, visat efter näringsgren i procentsats av det totala näringslivet. Källa: Författarens egna beräkningar med data tillämpad från SCB.

Emellertid är det möjligt att vid betraktelse av figuren ovan se att utvinning av mineraler och tillverkningsindustrin varit dominerande under en längre tidsperiod. Under samma år som Volvo Excavator valde att avveckla sin produktion i Eslövs kommun, 1999, utgjorde mineral utvinning och tillverkningsindustrin ungefärligt 30 % av det totala näringslivet samtidigt som jordbruk motsvarande 6,1 %. De näringsgrenar som låg närmast tillverkningsindustrin var hälso- och sjukvård på 16,2 % samt handel och transport på cirka 15 % av det totala näringslivet. Under år 2007 har näringsgrenarna berörande av omsorg och handel inte förändras markant bortsett från mindre succésvit tillagande siffror. Emellertid har tillverkningsindustrin och utvinningen av mineraler genomgått betydande förändringar. Mellan åren 1999 till 2007 är det möjligt att bedöma från figur 7.1 att utvinning av mineraler och tillverkningsindustrin varit i absoluta termer dominerande. I lika hög grad kan det betraktas samt identifieras att följande näringsgren tappat den mesta värdetillväxten. Under denna tidsperiod

⁶ Anledningen till varför statistik enbart valts mellan 1999-2007 från SCB är på grund av att datat från 2008-2012 har differerande SNI- insamlingsmetod vilket gör jämförelse och mätning betydligt mindre trovärdigt och inkorrekt.

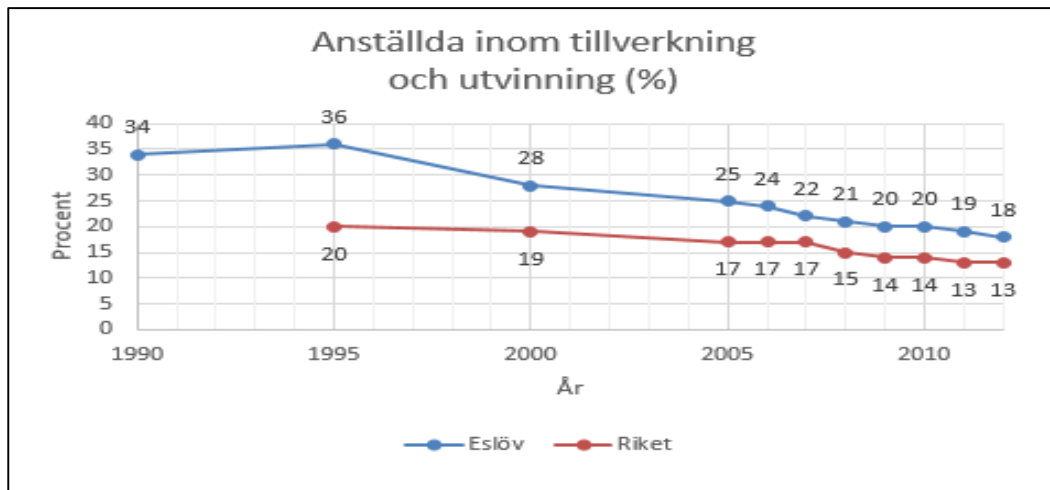
-----

minskade näringsgrenen ungefärligt med 7 % av det totala näringslivet samtidigt som andra branscher mestadels ökade med få undantag av tillämpliga minskningar. Det är essentiellt att ha i åtanke att tillverkningsindustrin i Eslövs kommun i nuläget kommer att få förlängda konsekvenser baserat på den nyliga nedläggningen av Getingekoncernen Arjo Huntleigh. Förlusten av det ursprungliga Eslövs företaget resulterar i att ungefärligt 166 arbetstillfällen försvinner från kommunen, (Stefaniak, 2011), vilket med stor sannolikhet lär påverka värdetillväxten inom tillverkningsindustrin. Under förra året utgjorde tillverkningsindustrin ungefär 22 % av det fullständiga näringslivet samtidigt som handel och hälso- och sjukvård stod vardera för 16 %. Noterbart att belysa är det faktum att under drygt en femtonårig period har Eslövs kommun bevittnat förlusten av två stora och essentiella arbetsgivare, Volvo Excavator och Arjo Huntleigh, inom verkstadsproduktion, vilket är en specialiserad del av deras dominerande näringsgren, tillverkningsindustrin. I Eslöv 2020 framhävs det att tillverkningsindustrin är den näringsgren som i absoluta termer präglas av den mesta värdetillväxten (Eslövs kommun, 2012, Eslöv 2020). Figur 7.1 visar emellertid på differerande prognoser där tillverkningsindustrin sedan slutet av 1900-talet till år 2007 präglats av en avtagande tillväxt, i åtanke bör likaväl förlusten av Getingekoncernen upprepas med den anledningen att kommande prognoser lär påverkas markant av nedläggningen.

Eslövs befintliga ekonomiska struktur och utvecklingsbana grundar sig i huvudsakliga kännetecken kring uppkomsten samt dominansen av tillverkningsindustrin. Det moderna Eslövs kommun som existerar idag utformades ursprungligt med verkstadsindustrin samt livsmedelsproduktionen som grundpelare (Eslövs kommun 2012, Kommunhistoria). I kommunens översiktsplan från 2001 och material från intervjun med näringslivschefen Gertrud Bohlin⁷ påpekas det faktum att Eslövs kommuns eftersträvar att prioritera små och medelstora företag i ett brett spektrum för att undvika tidigare erfarenheter med överberoendet av ett fåtal arbetsgivare och näringsgrenar (Eslövs kommun, Översiktsplan 2001:6). Eslövs kommun har sedan 1990 haft en betydligt högre procentsats berörande anställda inom tillverkning och utvinning gentemot riket. Exempelvis hade Eslövs kommun under året 1995 en betydligt högre procentsats, motsvarande av 16 %, än rikets. Figur 7.2 visar att anställda inom tillverkning och utvinning i Eslövs kommun har under tidsperioden 1995-2012 varit påfallande högre än rikets. Graferna för den skedde avtagningen inom tillverkningsindustri samt mineral utvinning har sett likartad ut i både Eslövs kommun och riket. Emellertid är det möjligt med hjälp av figuren se att nedgången mellan åren 1995-2000 är skarpare i Eslövs kommun.

---

⁷ Cecilia Lind, Kommunalsråd i Eslövs kommun, intervju den 2 april 2014

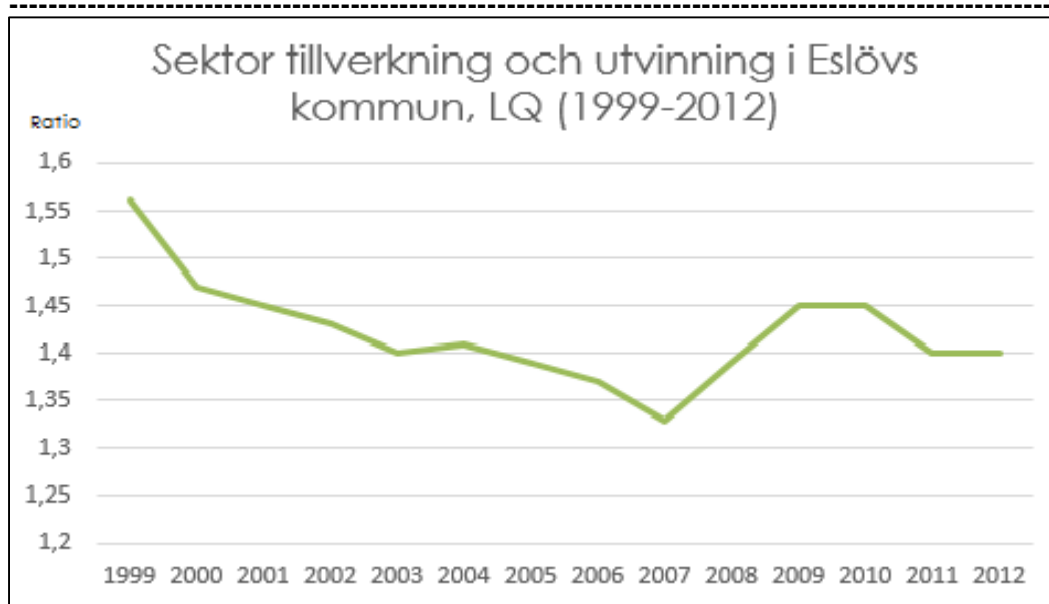

Figur 7.2: Anställda inom tillverkningsindustrin och utvinning av mineraler i Eslövs kommun och riket visat i procent mellan 1990-2012 Källa. Författarens beräkningar med data tillämpad från SCB.

Noterbart för att belysa denna skiljaktiga avtagningsperiod är det faktum att Volvo Excavator beslöt år 1999 att avveckla all sin produktion i kommunen och sedan dess har det skett en radikal minskning inom tillverkningsindustrin i Eslövs kommun. Kommunalråd i Eslövs kommun Cecilia Lind⁸ accentuerade, genom intervju, att vid nedläggningen av Volvo Excavator var kommun och företaget ytterst inblandande i avvecklingsfaserna vilket skapade goda förutsättningar för ett pålitligt samarbete och en god dialog mellan företaget och kommunen. Detta resulterade exempelvis enligt Cecilia Lind i att flertal nya företag och verksamheter kunde etableras i de tidigare Volvo lokalerna och möjliggjorde likaledes för fortsatt samarbete med Volvo i form av att underleverantörer knöts an till företaget (se även Stefaniak, 2011). Eslövs kommun beskriver avvecklingsarbetet som ett framgångsrikt projekt och tilldelades likaledes prägeln ”en vändpunktskommun” av Svenska Arbetargivareförbundet för att ha hanterat krisen på ett resultatrikt vis. Utifrån figur 7.2 kan det emellertid belysas att i samband med nedläggningen av Volvo Excavator har tillverkningsindustrin i Eslövs kommun enbart präglats av negativa tillväxtvärden, vilket tillgängliggör diskussion berörande huruvida avvecklingsarbetet egentligen var framgångsrikt.

Den befintliga ekonomiska strukturen och tidigare utvecklingstendenser inom en region är relevanta faktorer att belysa för att förstå regioners resiliens. Existerar det överspecialisering och beroende till en specifik näringsgren tenderar resiliensen att vara lägre inom dessa regioner (Dawley et al, 2010:656). Location quotient (LQ) är ett mått som användas för att undersöka ration berörande hur specialiserad eller koncentrerad en specificerad näringsgren eller industri är i en region i jämförelse till nationell nivå (Florida State Univeristy, Location Quotient LQ).

⁸ Cecilia Lind, Kommunalråd i Eslövs kommun, intervju den 2 april 2014

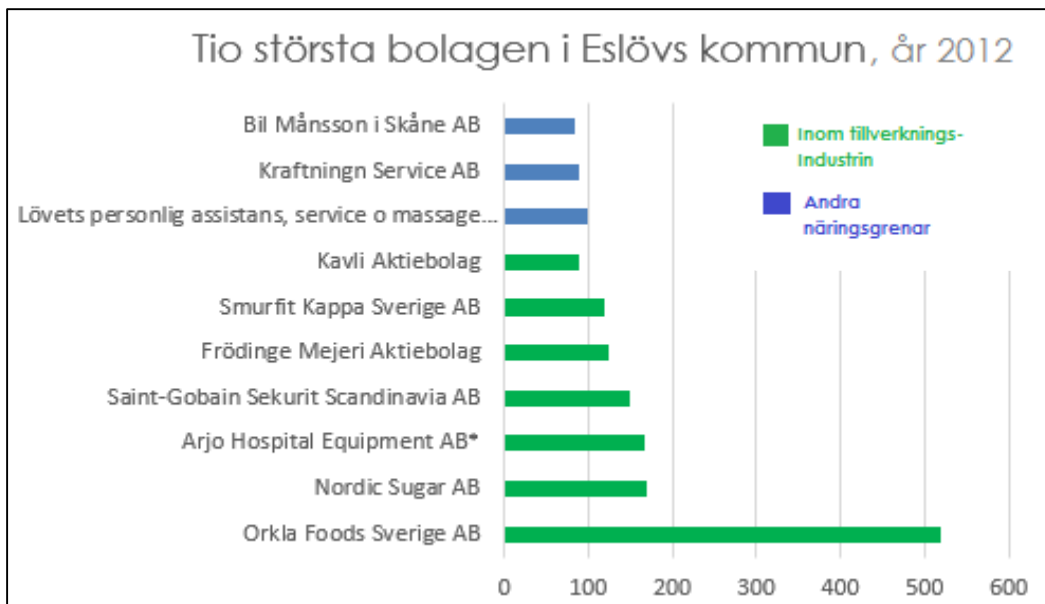

Figur 7.3: Ovan illustreras location quotient inom sektorn tillverkning och utvinning i Eslövs kommun mellan tidsperiod 1999-2012. Källa. Författarens egna beräkningar med data tillämpad från SCB.

Om en regions LQ motsvarar ungefärligt en ratio på 1,0 antyder detta på att koncentrationen av en specifik industri eller näringsgren motsvarar den nationella centrerings. I Eslövs kommun har location quotient av sektorn tillverkning och utvinning mellan tidsperioden 1999 till 2012 vid varje årstillfälle varit betydligt högre än rikets. Exempelvis låg tillverknings och utvinnings LQ år 1999 på ungefärligt 1.56 vilket betyder att koncentrationen av följande näringsgren var 1.56 gånger större i Eslövs kommun än i riket. Anmärkningsvärt att belysa är att kommunens LQ avtagit markant sedan Volvo Excavator avvecklade sin produktion under samma år. Intressant att belysa är likaledes årsperiod mellan 2007-2009. Under dessa år inträffade en kraftig finanskris, 2007-2008, vilket resulterade i att nationer och den globala ekonomin präglades av differerande svårigheter. Mellan åren 2007-2008 minskande arbetstillfällena inom tillverkning och utvinning på nationell nivå från 726 617 till 664 923, vilket gav en minskning på 61 694 arbetstillfällen (se figur 7.3). Året därpå fortsatte den negativa trenden och antalet jobbstillfällen inom sektorn rasade till 595 211, en förlust på 69 712 arbetsplatser. Eslövs kommun påverkades emellertid inte radikalt utav krisen och vid behöll en stabil värdetillväxt under dessa år. Detta resulterade i att koncentrationen av tillverkning och utvinning höjdes från 1.33, år 2007, till ungefär 1.45 år 2009. Koncentrationen av sektorn var följaktligen 1.45 gånger större än rikets. Under det senaste decenniet är det möjligt att utifrån figur 7.5 betrakta att det skett en minskad koncentration av näringsgrenen tillverkning och utvinning i Eslövs kommun. År 2012 var koncentrationen av följande sektor ungefär 1.4 gånger större i kommunen än i riket.

I nuläget utgör tillverkningsindustrin ungefärligt 18 % av näringslivet i Eslövs kommun. En av anledningarna bakom detta är enligt Gertrud Bohlin⁹ framväxten samt närvaron av stora arbetsgivare inom näringsgrenen.

⁹ Gertrud Bohlin, Näringslivschef i Eslövs kommun, intervju den 23 april 2014

Figur 7.4: De tio största bolagen i Eslövs kommun år 2012. De gröna staplarna visar arbetsgivare inom tillverkningsindustrin. Blå staplarna illustrerar verksamheter inom olika näringsgrenar. Källa: Författarens egna beräkningar med data tillämpad från Solidinfo.

De tio största bolagen i Eslövs kommun, år 2012, illustreras i figur 13. Av dessa tio företag är sju verksamma inom tillverkningsindustrin (representerat av staplarna med grön färg i figur 7.4). Resterade verksamheter är aktiva inom differerande sektorer. Den största arbetsgivaren i Eslövs kommun är i nuläget Orkla Foods Sverige AB med sina 520 arbetstillfällen, följt efter Nordic Sugar AB med 170 jobbtillfällen samt Arjo Hospital Equipment AB^{10*} med 166 arbeten. Orkla Foods är en sammanslagning av tidigare Procordia, Abba Seafood och Frödinge. Förut var företaget likaledes en del av Felix AB (Orkla Foods Sverige, 2014). Figur 7.4 visar att i tillverkningsindustrin erbjuder den största arbetsgivaren 540 arbetstillfällen samtidigt som arbetsgivare från andra näringsgrenar maximalt kan erbjuda 100 jobbtillfällen. Företagen Lövets personlig assistans, service och massage AB, Kraftningn AB samt Bil Månsson Skåne AB som inte är verksamma inom tillverkningsindustrin medför Eslövs kommun med ungefär 271 arbeten. De sju största arbetsgivarna i kommun, alla inom tillverkningsindustrin, har sammanlagt 1340 arbetstagar (Solidinfo, 2014, Arbetsgivare i Eslöv). Ovanstående siffror visar att av de tio största företagen i Eslövs kommun utgörs majoriteten av dessa inom tillverkningsindustrin.

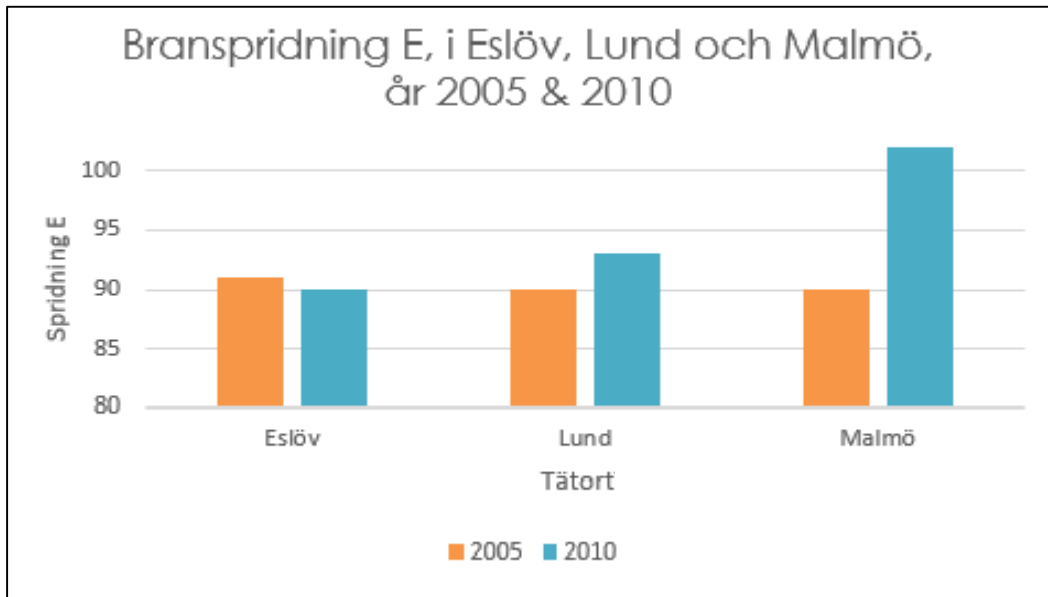
Utifrån tillverkningsindustrin dominerande inverkan på Eslövs kommuns utveckling är det likaledes essentiellt att undersöka hur branschspridningen ser ut. I figur 7.5 illustreras branschspridningen i tätorten Eslöv¹¹. Spridningen inom branscherna mätts i mått beräknat genom statistisk entropi¹² på fördelningen av andel förvärvsarbetande per bransch. I detta fall ger $E=0$ att alla förvärvsarbetande arbetar i likadan bransch samtidigt som $E=100$ antyder på att regionen har likartad

¹⁰ *Arjo Hospital Equipment AB är en del av Getingekoncernen under namnet Getinge Extended Care. Noterbart att likaväl belysa är att statistiken över de största bolagen i Eslövs kommun är från 2012 vilket inte tar hänsyn till utvecklingen av företaget i nuläget.

¹¹ Branschspridningen illustreras i tätorten med den anledningen att regional statistisk berörande spridning inom olika branscher inte var tillgänglig på kommunnivå. Likaväl jämfördes enbart åren 2005 och 2010 dels på grund av att statistisk enbart var befintlig från år 2000 till 2010 med femårsperioder och delvis på grund av att värdena från 2000 beräknats med annan metod.

¹² Statistisk definition av entropi begreppet grundar sig i idén berörande sannolikheten att finna en given fördelning hos undersökningsenhetens system (Nationalencyklopedin, Entropi).

spridning som hela riket, emellertid behöver detta inte innehålla i samma branscher (Statistiska Centralbyrån, Branschspridning efter tätort och vart 5:e år). Om ett värde ligger betydligt högre än 100 visar detta på en bredd branschspridning.

Figur 7.5: Diagrammet ovan visar branschspridningen E inom Eslöv, Lund och Malmö för åren 2005 samt 2010. Källa: Författarens egna beräkningar med data tillämpad från SCB.

Utifrån figuren 7.5 visar det att kommunens branschspridning inte skiljt sig anmärkningsvärt från rikets eller Lunds. I Eslövs var spridningen inom olika branscher år 2005 ungefärligt 91 och år 2010 minskades det till 90 vilket visar på att branschspridningen var lägre än rikets. Figur 7.5 visar att Eslövs branschspridning var likartad till Lunds och Malmö under år 2005. De fem kommande åren därpå höjdes Lunds och Malmö till 94 respektive 102 samtidigt som Eslövs sänktes till 90. Utifrån dessa förutsättningar kan det konstateras att branschspridningen i Eslöv inte är högre än rikets men skiljer sig inte anmärkningsvärt mot större städer som exempelvis Lund och Malmö.

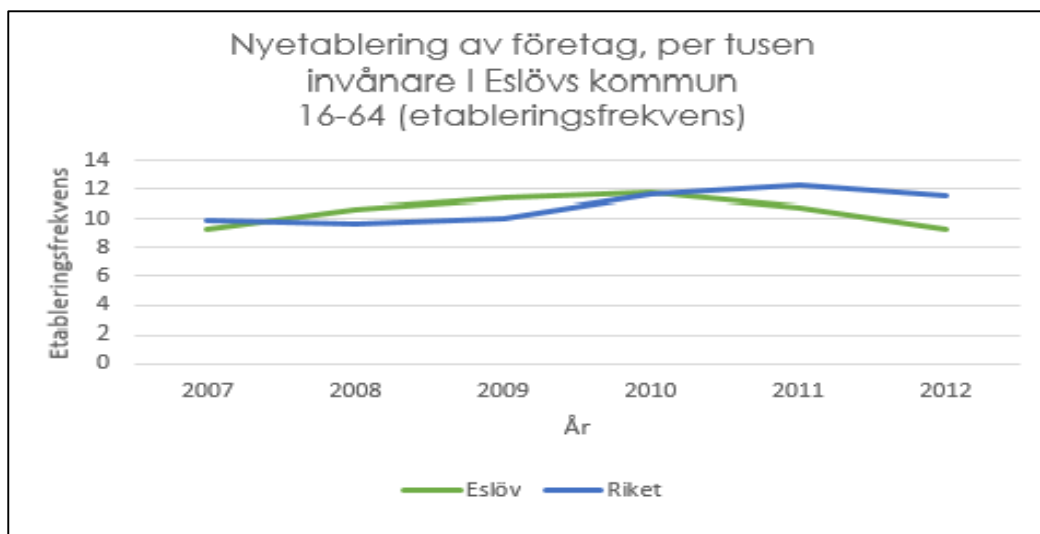
Eslövs befintliga ekonomiska struktur har under ett historiskt perspektiv förlitat sig primärt på tillverkningsindustrin och gör det i viss angelägen fortfarande idag. Emellertid har beroendet minskat markant sedan 2000-talets början och näringsgrenar som hälso- och sjukvård samt handel har utvecklats framträdande vilket i nuläget har jämnat ut klyftorna mellan branscherna. Med hänsyn till resilienta processer och tillstånd har Eslövs kommun idag bättre förutsättningar än förut. Under tillverkningsindustrin dominans, inom loppet av tidigare år, resulterade dessa förutsättningar i stagnerad resiliens baserat på det faktum att kommunens ekonomiska utveckling centrerades primärt kring sektorn tillverkning och utvinning. Med hänsyn till exempelvis faserna inom adaptive cycle modellen, beskriven av Simme och Martin (2010), kan tillverkningsindustrin framväxt i Eslövs kommun identifieras med fasen "exploitation-conservation" fasen där kommunens utvecklingsbana under en längre tidsperiod exploaterat vinsterna inom tillverkningsindustrin samt gjort försök till att förstärka näringsgrenen markant. Emellertid kan likaledes "release-reorganisation" fasen redovisas för efter Volvos nedläggning. Utifrån statistiken som behandlats under följande avsnitt har det existerat en viss tendens mot omstruktureringen sedan slutet på 1990-talet. Tillverkningsindustrin har minskat radikalt samtidigt som andra näringsgrenar har

uppnått mer jämställda värdetillväxter. Dessa förutsättningar skapar bättre förutsättningar för resiliens höjning baserat på det faktum att omstrukturering i fallet med Eslövs kommun möjliggör för ny innovation, teknologi samt kunskap att spridas mellan näringslivets dominerade företag i kommunen. Resiliensen får som alternativ möjlighet att utvecklas i en dynamisk process mellan olika sektorer istället för att enbart knytas an till en näringsgren.

7.2 Innovationskapacitet

Närvaron eller frånvaron av relevanta institutioner kan resultera i differerande konsekvenser för regioners innovationskapacitet och resiliens. Regioners innovationskapacitet är en essentiell aspekt att ta hänsyn till berörande förstärkningen av resilienta processer. En region som präglas av låg innovationskapacitet tenderar, som Wolfe (2010:139) likaväl argumentera för, likaledes ha lägre resiliens. Vid påverkan av eventuella exogena och endogena påfrestningar är det frekvent hänt att dessa regioner påverkas kraftigare och under en längre tidsperiod. I regioner där innovationskapaciteten är hög ökar däremot möjligheterna för expanderande av kunskapsbildning parallellt med ökning av anpassningsförmågan för att hantera differerande innovationer och förändringar inom teknologi, ekonomi och politik. Institutioner kan betraktas som faktorer som hindrar eller bidrar till utveckling av regioners innovationskapacitet. Wolfe (2010) belyser exempelvis att den ekonomiska strukturen av regioner är nära kopplat till de rådande institutionerna. Genom närvaron av fundamentala institutioner och en hög innovationskapacitet möjliggör detta för nya sektorer att växa fram och ny utveckling av progressionsmöjligheter. Likaledes blir det möjligt att exploatera ny kunskap och uppnå ny erfarenhet genom att nya företag etableras och entreprenörskapet i regionen växer.

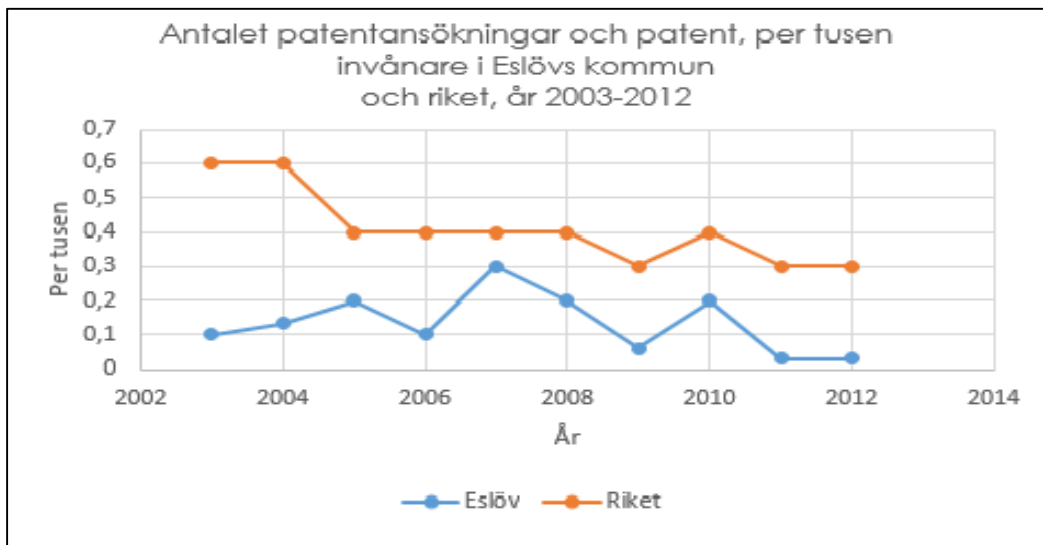
Nyetablering av företag är en relevant beståndsdel i regioners innovationskapacitet och i Eslövs kommun har frekvensen tagit en likande utveckling som det svenska rikets. I Eslövs kommun, se figur 7.6, var etableringsfrekvensen, år 2007, av nyetablerade företag ungefärligt 9 nya per 1000 invånare i jämförelse med rikets som var 10 nya per 1000 invånare. De kommande fyra åren därpå sker det en förändring för Eslövs kommun. Mellan åren 2007 till 2010 präglas kommunen av en högre frekvens av ny etablerade företag än i hela riket.

Figur 7.6: Nyetableringsfrekvens av företag, per tusen invånare, i Eslövs kommun och riket mellan tidsperioden 2007-2012 och ålder 16-64. Källa: Författarensberäkningar med data tillämpad från Tillväxtanalys.

Siffrorna skiljer sig inte anmärkningsvärt mellan Eslövs kommun och riket i förhållande till denna tidsperiod. Under år 2010 präglades både parterna av likartad etableringsfrekvens, motsvarande på ungefär 12 nya företag per 1000 invånare. Mellan tidsperiod 2010-2012 utmärktes emellertid Eslövs kommun av en negativ trend. Etableringsfrekvensen minskade från 12 nya företagsetableringar till drygt 9 per 1000 invånare vilket började skilja sig från rikets vid behållna frekvens på 12 nya företag per 1000 invånare. I summerade termer skiljer sig Eslövs kommuns etableringsfrekvens inte anmärkningsvärt från hela rikets under åren 2007 till 2012. Den negativa trenden Eslövs kommun upplevde mellan 2010 till 2012 behöver nödvändigtvis inte resulterade i någon form av kris inom kommunens företagsklimat. Under tidsperiod 2007 till 2010 ökade Eslövs kommun med likartad etableringsfrekvens av nya företag som präglade den negativa trenden mellan åren 2010 till 2012. Eslövs kommuns företagsklimat rankades år 2013 av Svenskt näringsliv på plats 149 av totalt 290 svenska kommuner vilket innebär en stabil placering kring mittenskiktet.

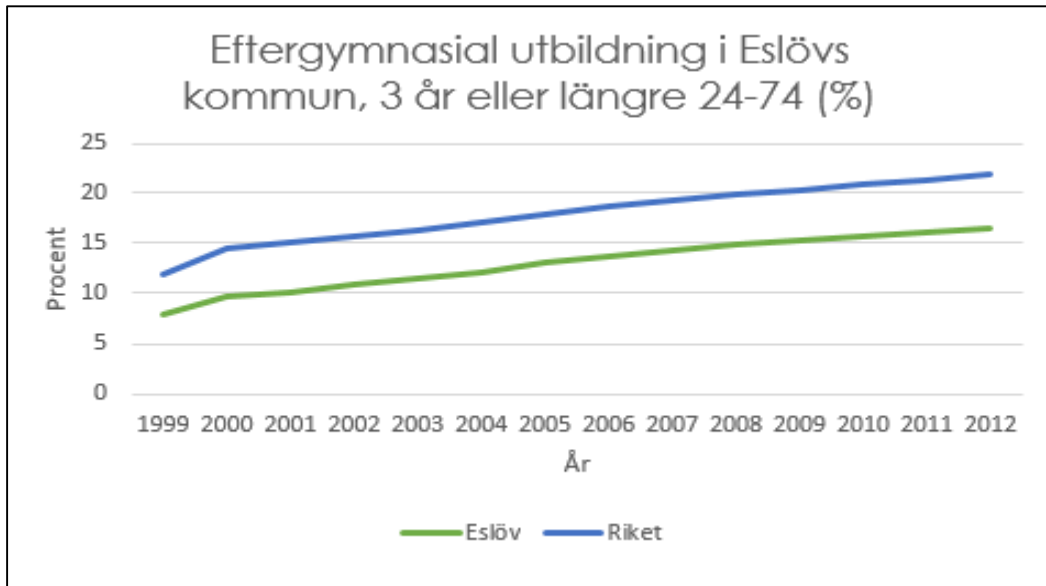
Antalet patentansökningar och patent är likaledes essentiella indikationer för regioners innovationskapacitet och speglar entreprenörskapsmöjligheterna till viss del. I Eslövs kommun har patentansökningarna, per 1000 invånare, varit mindre än svenska rikets under hela tidsperioden, 2002-2012.

Figur 7.7: Diagrammet ovan illustrerar antalet patentansökningar och patent, per tusen invånare i Eslövs kommun, blå graf och hela riket, orange graf, mellan tidsperiod 2003-2013. Källa. Författarens egna beräkningar med data tillämpad från PRV.

Under år 2003 ansöktes 0,1 patentansökningar per 1000 invånare vilket var en betydligt lägre siffra än rikets vilket motsvarade 0,6 ansökningar per 1000 individer. Figuren visar likaledes på att patentansökningarna i Eslövs kommun under hela tidsperioden 2007 till 2012 varit lägre än rikets. Under året 2007 steg emellertid patentansökningarna upp i Eslövs kommun till ungefär 0,3 ansökningar per 1000 invånare vilket var betydligt närmare rikets på 0,4 per 1000 invånare. De följande åren därpå ansöktes det inte ett stort antal patentansökningar och följden av detta blev att innovationskapaciteten i Eslövs kommun begränsades. Genom att ansöka efter patent möjliggör detta ett skyddsnät för tekniska lösningar och uppfinningar samtidigt som det stimulerar samhällsutveckling.

Om det råder ett högt antal patentansökningar i en region skapar detta förutsättningar för ny kunskapsbildning och för teknologiska innovationer att spridas. Detta i sin tur kan spridas genom samhällets olika branscher för att hjälpa de vidareutvecklas och förstärkas. I Eslövs kommun ansöktes få patentansökningar vilket innebär till viss del att innovationskapaciteten begränsades och kommunens resiliens blir likaledes påverkad. Vid eventuell påverkan av differerande stressfaktorer är kommunens kapacitet att använda sig av innovativa lösningar en huvudfaktor för att effektivt hantera utmaningar. Genom att aktivt och flexibelt bemöta kriserna möjliggör detta dels för förstärkt resiliens vilket i sin tur skapar förutsättningarna för effektiv problemlösning samt besluttande.

Figur 7.8: Eftergymnasial utbildning, 3 år eller längre, i Eslövs kommun, grön graf, och i svenska riket, blå graf, visat i procent. Diagrammet avser ålder mellan 24-74 mellan tidsperioden 1999-2012.

Andelen av Eslövs kommuns invånare med eftergymnasial utbildning 3 år eller längre, är likaledes en essentiell faktor för kunskapsspridning och efterfrågan på kompetent arbetskraft i kommunen. Figur 7.8 visar att utvecklings grafen för Eslövs kommun och det svenska riket intagit likartad utveckling mellan tidsperiod 1999-2012. Under alla dessa år har emellertid procentsatsen i Eslövs kommun varit lägre än rikets. År 1999 var antalet invånare i Eslövs kommun med eftergymnasial utbildning, på 3 år eller längre, ungefärligt 8 % samtidigt som riket hade 12 %. De följande åren därpå präglades bara Eslövs kommun av positiv värdetillväxt men passerar inte riket under denna tidsperiod. Under år 2012 var andelen av Eslövs kommuns befolkning med eftergymnasial utbildning på 16,5 % medan rikets ökat till ungefärligt 22 %. Vid betraktelse av figur 7.8 är det essentiellt att belysa att Eslövs kommun inte har haft eller har något etablerat universitet i kommunen. I nuläget existerar det enbart en Yrkehögskola, efter det att den kommunala vuxenutbildningen sammankopplats med den existerade yrkehögskolan under år 2010 (Lindahl, 2010). Närvaron av utbildad samt kompetent arbetskraft är relevant för utvecklandet av regioners innovationskapacitet samt resiliens. Wolfe (2010:140) belyser exempelvis hur essentiellt interaktionen mellan individer med varierande utbildning är för att främja utveckling samt skapandet av socialt kapital. Genom att det existerar ett högt antal utbildade inom Eslövs kommun möjliggör detta för kunskapsutbyte och

---

utvidgning. Detta kan i sin tur användas samt utnyttjas av kommunen för att vidareutveckla och förstärka sitt näringsliv och sin innovationskapacitet.

7.3 Strategiska val och ledarskap

Vid företeelser av differerande påfrestningar och kriser är närvaron av institutioner och politiskt ledarskap ytterst essentiellt för att hantera utmaningarna. Strategiska val och beslutstagande i nuläget och i tidigare historia påverkar enligt Dawley et al (2010) regioners resiliens, utifrån det faktum att besluten som tas berörande exempelvis vilken sektor som skall prioriteras och i vilken typ av infrastruktur det skall investeras inom, kan i längden påverka den regionala resiliens. Tidigare tagna beslut vid kriser och andra tillfällen följer med regioner och deras utvecklingsväg. Hur effektiv och motståndskraftig regioners resiliens är beror obestriddligen på en kombination av regionens befintliga ekonomiska struktur, innovationskapaciteten samt de val och ledarskap som funnits tillgängligt under ett historiskt perspektiv.

I Eslövs kommun har det funnits engagerad och starkt politiskt ledarskap under en längre tidsperiod. Både Cecilia Lind och Henrik Wöhlecke, kommunalråd i kommunen idag, har haft en längre historiskt anknytelse till Eslöv. Cecilia Lind fick under året 1994 en ledamotsplats i kommunfullmäktige och hade året innan dess avancerad sig upp i Eslövs politiska system. Numera arbetar Lind som främsta kommunalråd i kommunen och har varit politiskt aktiv i Eslöv sedan en längre tidsperiod¹³. Henrik Wöhlecke tillträdde sitt första politiska uppdrag i Eslövs kommun år 1989 och har sedan dess arbetat sig till en kommunalrådplats i kommunen¹⁴. Det politiska ledarskapet utformat kring dessa två individer har skapat bra förutsättningarna berörande problemhanteringen och beslutstagandet gentemot nedläggningen av Getingekoncernen. Både Cecilia Lind och Henrik Wöhlecke arbetade inom Eslövs kommun när Volvo valde att avveckla sin produktion i kommunen. Även om deras yrke skiljde sig från nuvarande arbetsplats har både tjänstemännen erfarenhet från tidigare avvecklingsföreteelse. Dessa skapar onekligen goda förutsättningar för hanterandet av den nyliga nedläggningen av Getingekoncernen baserat på det faktum att essentiella aktörer i form av Lind och Wöhlecke arbetat för Eslövs kommun tidigare och besitter erfarenhet av liknande företeelser.

Avvecklingsarbetet med Volvo Excavator beskrivs i Eslövs kommuns översiktsplan från 2001 och från intervjuerna med kommunalråden som ett framgångsrikt och idealt projekt. När beslutet om nedläggningen förmedlades av företaget etablerades snabbt ett samarbete mellan Volvo och Eslövs kommun. Vid händelser av differerande påfrestningar mot regioner argumenterar Dawley et al (2010:60) att lokal och regional agerande baserat på "here and now" är väsentligt för att utnyttja regionens resiliens. När kriser och stressfaktorer påverkar regioner är innovationskapaciteten och hur det politiska ledarskapet reagerat på utmaningarna väsentliga faktorer för en framgångsrik hantering. I fallet med Eslövs kommun när Volvo bestämde sig för att lägga ned sin produktion var det politiska ledarskapet effektivt och engagerade i att skapa de bästa möjliga förutsättningarna för ett positivt avvecklingsarbete. Cecilia Lind accentuerar i intervjun¹⁵, gjord i uppsatsens syfte, att Volvo var oerhört engagerade samt involverade i Eslövs kommun och förde

---

¹³ Cecilia Lind, Kommunalråd i Eslövs kommun, intervju den 2 april 2014

¹⁴ Henrik Wöhlecke, Kommunalråd i Eslövs kommun, intervju den 20 april 2014

¹⁵ Cecilia Lind, Kommunalråd i Eslövs kommun, intervju den 2 april 2014

ständigt en dialog med kommunen. När beslutet lades fram att Volvo planerade att flytta all sin verksamhet utomlands agerade Eslövs kommun effektivt och strategiskt. De första följande åren efter nedläggningen hade det politiska ledarskapet och de rådande institutionerna möjliggjort för femtontal nya företagsetableringar att ske i de tidigare Volvo lokalerna (Nycander, 2001:60). Följande respons visar på resilienta kännetecken i form av att kommunen produktivt och ambitiös kunde bemöta krisen för att därefter effektivt kunna anpassa och återhämta sig. Emellertid vid betraktelse av figur 7.1 visas det resultat på att tillverkningsindustrin efter avvecklingen av Volvo minskat med dominans samt med antalet arbetstillfällen. Essentiellt att belysa utifrån dessa förutsättningar är att samtidigt som tillverkningsindustrin reducerats har sektorer som handel och hälso- och sjukvård utvecklats successivt. Detta har resulterat i en jämnare fördelning mellan Eslövs kommuns dominerande näringsgrenar vilket likaledes höjer kommunens resiliens. Med en växande diversifiering inom näringslivet antyder detta på vad exempelvis Dawley et al (2010) argumenterar för när höjandet av regional resiliens förknippas med diversifiering. I en lokal ekonomi som präglas av diversifierat näringsliv med flertal utvecklade sektorer innebär detta vid eventuell påverkan av stressfaktorer att det är möjligt att förlita sig och specialisera sig inom differerande utvecklingsgrenar om det vid kris skulle behövas. Eslövs kommun har i nuläget tre näringsgrenar som ungefärligt utgör lika stor del av det totala näringslivet. Undantag kan emellertid göras i förmån till tillverkningsindustrin baserat på det faktum att sju av de tio största företagen i Eslövs kommun existerar inom denna näringsgren.

Under året 2011 gjordes ett strategiskt val med hjälp av politiska aktörer att låta etableringen av Advisory Board, bestående av representanter från näringslivet, ske. Medlemmarna inom denna etablering utses per mandatperiod av Näringslivsutskottet i och träffas fyra gånger per år. Advisory Board i Eslöv beskrivs av kommunen som en länk mellan Eslövs kommuns näringsliv samt Näringslivsutskottet (Eslövs kommun, 2014, Eslövs näringsliv). Genom uppkomsten av denna organisation möjliggör detta för kommunen att producera och införskaffa sig nya kunskaper och essentiella åsikter från befintliga företag i kommunen. Detta möjliggör förstärkta förutsättningar för resiliens höjning baserat på det faktum att antalet essentiella aktörer i Eslövs kommun ökar vilket i sin tur leder till att flexibla och effektiva problemlösningar samt strategiska val kan byggas vidare på.

8. Diskussion och slutsats

Resilienta kännetecken i Eslövs kommun

Under de snart två senaste decennierna har Eslövs kommun obestriddligen påverkats av tunga förluster i form av nedläggningarna av Volvo och Getinge-koncernen. Dessa avvecklingar har inneburit differerande konsekvenser för samhällsutvecklingen och näringslivets ekonomiska struktur i kommunen. När stressfaktorer och påfrestningarna av denna typ sker är kommuners resiliens, i form av ekonomisk struktur, innovations kapacitet och närvaron av politiskt ledarskap ytterst relevanta att belysa och undersöka.

För att då besvara frågan och dra en slutsats på, vilket eller vilka vis Eslöv kännetecknas som en resiliens kommun är det essentiellt att utgå från att Eslövs kommun under senare år präglats av en utveckling som inneburit att flertal

näringsgrenar lyckats utvecklas, på bekostnad av en ytterst dominerande. Detta har möjliggjort för ett mer diversifierat näringsliv vilket ökat resiliensen i kommunen och erbjudit nya potentiella utvecklingsvägar. Utifrån dessa förutsättningar har det likaledes skapats en god branschspridning, hög nyetableringsfrekvens av företag och förutsättningar för en relativt hög befolkning med eftergymnasial utbildning, indikationer som Eslövs kommun inte skiljer sig anmärkningsvärt från det svenska riket. Dessa resilienta indikationer möjliggör för kommunen att exploatera nya kunskaper, kompetenser, utnyttja samarbetet mellan olika företag och bland annat målmedvetet planera och bygga vidare på kommunens styrkor och utveckla svagheter.

Eslövs kommuns adaptability och adaptive capacity har visat sig vara väl fungerande och fortfarande utvecklande idag. När avvecklingsarbetet i slutet av 1990-talet blev aktuellt var detta en kris Eslövs kommun bemötte med god anpassningsförmåga. Utifrån denna företeelse kunde likaväl det politiska ledarskapet i regionen identifiera att det funnits ett tydligt överberoende till enbart en sektor och arbetsgivare vilket belystes som en framtidsrisk. Baserat på förutsättningar eftersträvades ett mindre beroende till enbart en dominerande näringsgren och som ersättning prioriterades och möjliggjordes jämnare balans och utveckling av differerande näringsgrenar. På detta vis kan adaptability i Eslövs kommun belysas som god med hänsyn till det arbete som skett i förhoppning av att jämna ut dominansen bland de existerande sektorerna. Dagens regioner som ständigt präglas av globaliseringens framträdande konsekvenser och från möjligheter och kriser påverkade av globala förändringar är resilient medvetenhet ytterst relevant. Förändringar och innovationer som sker geografiskt avlägset kan fortfarande i högsta grad påverka kommuner och städer som nödvändigtvis inte kännetecknas av globala idealtecken. I en värld där allt har möjlighet att sammanknytas och påverkas utav varandra är det med hänsyn till ovanstående förutsättningar viktigt för geografiska områden och ledarskapet inom dessa att ständigt försöka eftersträva utveckling och förbättring. Det är frekvent förekommande att olika regioner tenderar att låsa in sig i ett specifikt utvecklingsmönster och väljer att inte förändra ett "fungerande" koncept baserat på det faktum att utifrån ett historiskt perspektiv har följande utvecklingstendens alltid bidragit med positiva resultat. Detta förhållande kan enkelt förvandlas till ett överberoende mellan exempelvis en kommun och relationen till en specifik näringsgren och/eller arbetsgivare inom sektorn. På så sätt har Eslövs kommuns politiska ledarskap och andra viktiga aktörer uppnått kunskap och erfarenhet av risken att enbart förlita sig på en stor arbetsgivare eller dominant näringsgren. Deras eftersträvan att attrahera stora och mindre företag, inom ett brett spektrum, och målet att präglats av ett näringslivs som sprider sig i varierad form inom kommunen är goda resilienta kännetecken att fortsätta bygga samhällsutvecklingen på.

Baserat på statistiken som behandlat kommunens näringslivsstruktur och specialiseringen av näringsgrenar, tabellerna 7.1-7.4, under avsnittet resultatredovisning och analys är det möjligt att identifiera viss tendens av path-dependency i Eslövs kommun. Näringsgrenen tillverkningsindustri och utvinning av mineraler har under en längre historisk period varit dominerande och haft starkt inverkan på kommunens utvecklingsinriktning. Under sent 1990-tal dominerade näringsgrenen ungefärligt 30 % av det totala näringslivet. Idag finns det fortfarande spår av path-dependency i kommunen baserat på det faktum att sju av tio största företagen är verksamma inom tillverkningsindustrin. Emellertid med avvecklingen

av Volvo Excavator är det möjligt att belysa igångsättningen av resilienta processer i Eslövs kommun. Under de drygt femton följande åren efter att Volvo avvecklats i kommunen är det möjligt att se en markant förändring. Denna förändring kan kopplas till resilienta processer med fokus på "adaptive cycle" modellen som skildrar hur resiliensen förändras i regioner under en längre tidsperiod. Näringsgrenen, tillverkningsindustri och utvinning av mineraler, minskande från slutet av 1990-talet till modern tid med ungefärligt 15 % inom näringslivet i Eslöv samtidigt som andra näringsgrenar utvecklats och hunnit i fatt. Under flertal år har Eslövs kommun varit beroende av tillverkningsindustrin. Den positiva ekonomiska utveckling den bidragit med kan kopplas till fasen "exploitation-conversation" i adaptive cycle där kommunen aktivt planerat och låtit utvecklingsvägen kring detta ekonomiska system etableras och stabiliseras. Under denna fas tenderar resiliensen att sjunka baserat på att det ekonomiska systemet och samarbetet mellan olika verksamheter och företag stagnerar. När krisen i form av Volvos nedläggning likväl blev aktuellt kan den andra fasen av adaptive cycle modellen belysas, "release-reorganisation", där Eslövs kommun arbetade för att minska överberoendet gentemot en näringsgren och eftersträvade utveckling av flertal sektorer. Detta är likaledes något Eslövs kommun belyste i översiktsplanen från 2001 när visionen om framtida utveckling av kommunens näringsliv diskuteras och överberoendet till enbart en arbetsgivare ville undvikas. Med fokus på denna process och problemhantering möjliggjorde detta uppbyggandet av resilienta kännetecken för Eslövs kommun. Igångsättandet av en resilient process kan bidra till att fler aktiveras och utvecklas. Resiliens bör betraktas som en dynamisk process som ständigt utvecklas eller försämras som alternativ för idén om att uppnå en konstant form av resiliens.

Emellertid är det relevant att belysa att det finns flertal teorier som undersöker regional ekonomisk utveckling. Teoretiska ramverk berörande regional resiliens har inte ensamrätt eller någon slutgiltig förklaring till varför regionala ekonomier tenderar att utvecklas och förbättras eller stagnera och försvagas. Teorier om exempelvis betydelsen av geografisk lokalisering nära till "core cities", eller klusterbaserade teoretiska perspektiv kan likaväl agera förklaringsfaktor till varför vissa regioner hanterar differerande stressfaktorer framgångsrikare än andra. Detta betyder inte att teorier berörande av resilienta processers skall bortsorteras eller förlora betydelse. Det resilienta teoribygget har under senare år utvecklat en stark popularitet inom flertal vetenskapliga discipliner och agerar god förklaringsmodell till varför vissa regioner anpassar och återhämtar sig effektivare än andra geografiska områden. Det teoretiska ramverket centrerat kring regional resiliens möjliggör för belysandet av resiliens formande indikationer. Utifrån dessa indikationer och strategier som kommuner tidigare använt kan eventuellt andra geografiska områden tillämpa dessa i sin ekonomiska progression samt samhällsutveckling.

Eslövs, en resilient kommun idag

Förlusten av essentiella och stora arbetsgivare är något som onekligen påverkar kommuner oavsett deras storlek. Nedläggningen av Getinge-koncernen i Eslövs kommun är negativa nyheter för kommunen baserat på det faktum att ett relevant företag försvinner från kommunens näringsliv och resulterar likaväl i att 166 arbetstillfällen flyttas. För att besvara problemställningen angående vilken påverkan avvecklingen av Arjo Huntleigh eventuellt kan ha på Eslövs kommuns

ekonomiska utveckling, är det essentiellt att belysa följande problematik ur ett historiskt perspektiv med fokus på kommunens resiliens över tid och med en diskussion berörande diversifiering och specialisering. Om avvecklingen av företaget hade skett i samband med förlusten av Volvo för drygt femton år sedan, eller som ensamstående stressfaktorer, hade Eslövs kommuns ekonomiska utveckling påverkats betydligt kraftigare med differerande konsekvenser som efterföljd. Vid slutet av 1990-talet när tillverkningsindustrin var extremt dominant i kommunen och samhällsutvecklingen primärt centrerades kring sektorn hade avvecklingsarbetet av ett företag i jämförelse med Getingekoncernen sett annorlunda ut och inneburit olika strukturella påfrestningar. Noterbart att belysa är att en förlust i storlek av Arjos nedläggning eller Volvos alltid är en tung förlust för en vanlig svensk kommun som Eslöv oberoende av tidsperiod. Anledningen till varför avvecklingen av Getingekoncernen hade påverkat Eslöv kraftigare förut än idag är på grund av att resiliensen var betydligt mer stagnerad förut och att den ekonomiska strukturen förlitade sig primärt på tillverkningsindustrin. Volvo hade likaledes ett väl etablerat samarbete samt god dialog med kommunen vilket Arjo Huntleigh saknade enligt näringslivschefen i Eslöv kommun.

I nuläget när Getingekoncernen försvinner är det fortfarande en tung förlust för kommunen men det är fortfarande en hanterbar påfrestning. som Eslövs kommuns ekonomiska utveckling kommer klara av att hantera framgångsrikt. Numera präglas näringslivet i kommunen av flertal utvecklade näringsgrenar. Handel, hälso- och sjukvård samt tillverkningsindustrin utgör nästintill lika stor del av hela näringslivet vilket antyder på ett mer diversifierat näringsliv än tidigare år. Eslövs kommun präglas av högre resiliens idag, när det i nuläget existerar flertal sektorer som är växande och inte enbart en som är fullständigt dominerande. Kommunens innovationskapacitet är likaledes relativt starkt med hänsyn till att utbildningsnivån bland invånarna har ökat och att branschspridningen och nyetableringsfrekvensen av företag i jämförelse med rikets är god och skiljer sig inte anmärkningsvärt. Det politiska ledarskapet i Eslövs kommun, centrerat kring kommunalråd Cecilia Lind och Henrik Wöhlecke, besitter erfarenhet och har under flera år arbetat inom kommunen vilket givit dessa individer möjligheten att bevittna både nedläggningarna. Baserat på kompetensen och erfarenheten som existerar inom det politiska ledarskapet finns förmågan, tillsammans med planeringsavdelningen, att ta goda strategiska beslut och essentiell kunskap berörande problemhantering av liknande företeelser.

Problemställningen angående hur nedläggningen av Getingekoncernen eventuellt kan påverka Eslövs kommuns ekonomiska utveckling kan likaledes diskuteras med hänsyn till diversifiering eller specialiseringen inom kommunens näringsliv. Att det råder en hög specialisering inom en specifik näringsgren behöver nödvändigtvis inte betraktas som något riskabelt eller negativt för positiv tillväxt. Det är möjligt att studera regional ekonomisk utveckling utifrån exempelvis teorier berörande relevansen av regionala innovationssystem och kluster. I Eslövs kommun aspireras målet att förstärka sitt kluster inom jordbrukssektorn. Vid ökad specialisering inom en specificerad näringsgren kan detta likaledes resultera i positiva förmåner där samarbetet och relationer mellan större och mindre företag etableras. På liknande vis möjliggör det kunskapsutbyte mellan olika verksamheter och en ökad attraktionskraft för att attrahera nya företag och arbetskraft till kommunen. Det som emellertid talar för en diversifiering inom Eslövs kommuns näringslivsstruktur och mellan olika företag är det faktum att vid eventuell påverkan av exogena och

endogena påfrestningar fungerar diversifiering inom sektorer och verksamheter som ”chock” absorberer och möjliggör för bättre anpassningsmöjligheter. Om Eslövs kommun enbart specialiserar sig inom en näringsgren och förlitar sig primärt på en relevant arbetsgivare, inom denna sektor, kan det vid eventuella kriser inom följande sektor resultera i förödande konsekvenser för Eslövs kommun ekonomiska utveckling. Diversifiering mellan sektorer och företag möjliggör emellertid en jämnare balans för den ekonomiska utvecklingen att spridas och förbättras. Baserat på att det existerar ett mer diversifierat näringsliv i Eslövs kommun i nuläget kan nedläggningen av Arjo Huntleigh bemötas och hanteras på ett effektivare vis utan förödande konsekvenser. Däremot är det viktigt att belysa att en kombination av både diversifiering och specialisering inom vissa sektorer kan vara positivt för den ekonomiska utvecklingen i Eslövs kommun. Det ena behöver nödvändigtvis inte utesluta det andra. Genom att uppnå en god balans mellan dessa aspekter kan likaledes resiliensen höjas inom kommunen samtidigt som olika näringsgrenar kan utvecklas.

Politiskt ledarskap och regional ekonomisk utveckling

När Volvo meddelade Eslövs kommun att all aktiv verksamhet i kommunen planerats att flytta utomlands, var detta en kraftig förlust och kris. Kommunens, dåvarande, största samt äldsta företag med ungefärligt 650 arbetstagare skulle inom en kort tidsperiod avveckla alla sina produktionsenheter. För Eslöv kommun att förlora en så ytterst relevant arbetsgivare som Volvo kunde detta onekligen ha resulterat i katastrofala konsekvenser för kommunen. Resultatet blev emellertid annorlunda. Genom aktivt och engagerat samarbete mellan Eslövs kommun och Volvo kunde femtontals nya företag etableras i de tidigare lokalerna och kompetent arbetskraft kunde övertalas att stanna kvar i kommunen. Händelsen samt avvecklingsarbetet kring Volvo är onekligen relevanta kunskaper samt erfarenheter Eslövs kommun införskaffat sig efter nedläggningen. Genom starkt institutionellt grundsystem och politiskt ledarskap kunde Eslövs kommun snabbt och effektivt bemöta krisen för att därefter på bästa möjliga vis försöka reparera skadan och återhämta sig. Under dessa år kan det diskuteras för att Eslövs kommun politiska ledarskap genomgått en kunskapsbildning och lärandeprocess. Redan under tidigt 2000-tal accentuerade Eslöv i sin översiktsplan, från 2001, att kommunen i framtiden vill undvika att än en gång vara allt för beroende av enbart en stor arbetsgivare, utan eftersträvalde som alternativ ett näringsliv med stora samt små företag i ett brett spektrum. Genom att politiskt samt planeringsmässigt, tidigt ta strategiska val att undvika överberoendet till en arbetsgivare användes kunskapen från tidigare händelser att bygga upp resiliensen i kommunen och eventuellt etablera en starkare resiliens mot eventuella liknande företeelser. Emellertid går det utifrån det verksamma företaget i kommunen, Orkla Foods Sverige, att diskutera huruvida Eslövs kommun riskerar att ännu en gång bygga ett allt för stort beroende till en arbetsgivare.

Svaret på följande fråga kan diskuteras genom att ta hänsyn till näringslivsstrukturen i Eslövs kommun idag. När Volvo valde att avveckla sin produktion var tillverkningsindustrin i högsta grad dominerande samtidigt som övriga näringsgrenar utgjorde mindre del av näringslivet. Detta gav mer stagnerade förutsättningar för resiliens baserat på det faktum att den ekonomiska utvecklingen centrerades kring en sektor. I nuläget är balansen mellan de tre största näringsgrenarna betydligt mer jämn, vilket möjliggör utveckling samt prioritering

---

kring alla dessa. Det går fortfarande onekligen att bortse från det faktum att Orkla Foods Sverige är ett essentiellt företag för Eslövs kommun, rättvist hade varit att beskriva det som viktigare än Getingekoncernen dessutom. Om företaget hade bestämt sig för att avveckla sin produktion idag hade vilken kommun som helst i Eslövs storlek blivit lidande och fått utstå kraftiga konsekvenser. Numera präglas emellertid Eslövs kommun av bättre förutsättningar för att kunna klara av och hantera en likartad kris, baserat på det faktum att resiliensen är högre som ett resultat av att näringslivet inte längre domineras utav enbart en näringsgren. Eslövs kommun har i nuläget goda förutsättningar för att fortsätta utvecklas och förbättra sin existerade resiliens med hjälp av sin stabila ekonomiska struktur, deras växande innovationskapacitet och genom kommunens erfarna politiska ledarskap som besitter kapacitet att sköta problemhantering på ett effektivt vis och förmågan att kunna ta goda strategiska val.

---

9. Källhänvisning

9.1 Trycka källor

- Andy, P., Dawley, S., & Tomaney, J., (2010). Resilience, adaptation and adaptability. *Cambridge Journal of Regions, Economy and Society* 2010, 3, 59-70.
- Boschma, R. (2014). Towards an evolutionary perspective on regional resilience. *Papers in Evolutionary Economic Geography* (PEEG) 1409, Utrecht University, Section of Economic Geography, revised Mar 2014.
- Christopherson, S., Michie, J., & Tyler, P., (2010). Regional Resilience: theoretical and empirical perspectives. *Cambridge Journal of Regions, Economy and Society*, Vol. 3. (2010), pp. 3-10.
- Dawley, S., Pike, A., & Tomaney, J. (2010). Towards the Resilient Region. *Local Economy*, Vol. 25, No. 8, December 2010, 650-667.
- Denscombe, M. (2009). Forskningshandboken – för småskaliga forskningsprojekt inom samhällsvetenskaperna (2:a rev upplagan). Lund: *Studentlitteratur AB*.
- Ficenec, Sarah V., (2010). Building Regional Economic Resilience: What Can We Learn from Other Fields? *George Washington Institute of Public Policy*.
- Foster, K.A. (2007) A Case Study Approach to Studying Regional Resilience. *Building Resilient Regions Working Paper* 2006-08.
- Gailing, L., & Röhring, A. (2010) German Annual of Spatial Research and Policy, 2010, *German Annual Of Spatial Research and Policy*. Springer-Verlag Berlin Heidelberg 2011.
- Hill, E. W., Wial, H, and Wolman, H. (2008) Exploring Regional Economic Resilience. Working Paper 2008-04, Institute of Urban and Region.
- Hill, E., T.S. Clair, H. Wial, H. Wolman, P. Atkins, P. Blumenthal, S. Ficenec and A. Friedhoff (2012), Economic Shocks and Regional Economic Resilience, in N. Pindus, M. Weir, H. Wial, and H. Wolman (eds.) *Building Resilient Regions: Urban and Regional Policy and Its Effects*, vol. 4, Washington: Brookings Institution Press, 86 pp.
- Martin, R. (2011) Regional economic resilience, hysteresis and recessionary shocks, *Journal of Economic Geography* 12: 1–32.
- Nicander, D. (2001) Vitbok av Eslöv. Erfarenheter från nedläggningen av Volvo Excavators. *Eslövs kommun*. KFS AB, Lund 2001.
- Pendall R., Foster, A. K., & Cowell, M., (2009). Resilience and regions: building understanding of the metaphor. *Cambridge Journal of Regions, Economy and Society*, Vol. 3. (2010), pp. 71-84.
- Pike, A., Dawley, S. and Tomaney, J. (2010) Resilience, adaptation and adaptability. *Cambridge Journal of Regions, Economy and Society* 3: 59–70.
- Simmie, J., & Martin, R., (2009). The economic resilience of regions: towards an evolutionary approach. *Cambridge Journal of Regions, Economy and Society*, Vol. 3. (2010), pp. 27-43.
- Swanstrom, T. (2008), Regional Resilience: A Critical Examination of the Ecological Framework, Working Paper 2008-07, Institute of Urban and Regional Development, UC Berkeley.
- Swanstrom, T., K. Chapple and D. Immergluck (2009) Regional Resilience in the Face of Foreclosures: Evidence from Six Metropolitan Areas, *A Report Prepared for the MacArthur Foundation's Building Resilient Regions Project*, Working Paper 2009-05, Institute of Urban and Regional Development, UC Berkeley.

- Tripl, M., & Otto, A. (2009). How to turn the fate of old industrial areas: a comparison of cluster-based renewal processes in Styria and the Saarland. *Environment and planning. A*, 41(5), 1217.
- Yin, K. (1981) *Administrative Science Quarterly*, Vol.26, No.1. (Mar., 1981), pp.58-65.
- Yin, R. K. (2009). *Case study research: Design and methods*. Fourth Edition Thousand Oaks, CA: Sage.
- Wolfe, D. A. (2010). The strategic management of core cities: Path dependence and economic adjustment in resilient regions. *Cambridge Journal of Regions, Economy and Society*, 3(1), 139-152.

9.2 Elektroniska källor

- Eslövs kommun, 2001: Översiktsplan 2001
<http://www.eslov.se/download/18.1371aeee1334156726e800022359/%C3%96P2001.pdf> (Hämtad 2014-03-30).
- Eslövs kommun, 2001: Handelspolicy för Eslövs kommun.
<http://www.eslov.se/download/18.4ddc621a1264ae6b0ef800049378/handelspolicy+20091001+antagen.pdf> (Hämtad 2014-04-25).
- Eslövs kommun, 2010: Näringslivsprogram
<http://www.eslov.se/download/18.4ddc621a1264ae6b0ef800049063/N%C3%A4ring%20slivsprogram.pdf> (Hämtad 2014-03-30).
- Eslövs kommun, 2011: Näringslivsdokument, 2011. Eslöv en blommande och växande näringslivskommun.
<http://www.eslov.se/download/18.3c709a8a13526f8f51680004602/Esl%C3%B6v+en+blommande+och+v%C3%A4xande+n%C3%A4ring%20slivskommun.pdf> (Hämtad 2014-04-27).
- Eslövs kommun, 2012: Näringslivsdokument. Eslöv 2020- En sammanfattning
<http://www.eslov.se/download/18.4ddc621a1264ae6b0ef800049063/N%C3%A4ring%20slivsprogram.pdf> (Hämtad 2014-04-25).
- Eslövs kommun, 2012: Visioner för näringslivsarbetet i Eslövs kommun
<http://www.eslov.se/ingangar/foretagare/visionpolicyochprogram.18911.html> (Hämtad 2014-04-25).
- Eslövs kommun, 2012: Eslövs kommunhistoria
<http://www.eslov.se/kommunpolitik/kommunhistoria.7483.html> (Hämtad 2014-04-09).
- Eslövs kommun, 2013: Företagsklimatet I Eslövs kommun
<http://www.eslov.se/ingangar/foretagare.15197.html> (Hämtad 2014-04-08).
- Eslövs kommun, 2013: Årsredovisning för Eslövs kommun
<http://www.eslov.se/download/18.70e7abc3144f42faef6800010894/%C3%85rsredov%20isning+2013.pdf> (Hämtad 2014-04-10).
- Eslövs kommun, 2014: Advisory Board. Näringslivet I Eslövs kommun
<http://www.eslov.se/ingangar/foretagare/eslovsnaringsliv/advisoryboard.25687.html> (Hämtad 2014-05-05).
- Eslövs kommun, 2014: Eslövs näringsliv. Eslöv i siffror.
<http://www.eslov.se/ingangar/foretagare/eslovsnaringsliv/eslovisiffror.12164.html> (Hämtad 2014-05-03).
- Getinge Group, 2013: Årsredovisning 2013 för Getinge Group
http://www.getingegroup.com/globalassets/reports/annual-reports/swe/2013_se.pdf (Hämtad 2014-04-25).

-
- Isberg, A. 2013a: 150 tvingas gå när Arjo lägger ned fabriken. Skånskan.se
<http://www.skanskan.se/article/20130305/ESLOV/130309860/-/150-tvingas-ga-nar-arjo-lagger-ned-fabriken> (Hämtad 2014-04-25).
- Isberg, A. 2013b: Uppgång till fall. Skånskan.se
<http://www.skanskan.se/article/20130305/ESLOV/703059936/-/uppgang-till-fall> (Hämtad 2014-04-25).
- Lindahl, H. (2010): Yrkeshögskola och Komvux slås ihop
<http://www.skanskan.se/article/20100110/ESLOV/701109901/-/yrkeshogskola-och-komvux-slas-ihop> (Hämtad 2014-05-09).
- Location Quotient Technique. Florida State University Department of Urban and Regional Planning. Planning Methods III: Forecasting.
<http://mailer.fsu.edu/~tchapin/garnet-tchapin/urp5261/topics/econbase/lq.ht> (Hämtad 2014-05-07).
- Länsstyrelsen Skåne: Om Eslövs kommun, 2013
<http://www.lansstyrelsen.se/skane/Sv/samhallsplanering-och-kulturmiljo/landskapsvard/kulturmiljoprogram/sarskilt-vardefulla-kulturmiljoer-i-skane/eslov/Pages/Eslov.aspx> (Hämtad 2014-04-02).
- Nationalencyklopedin, 2014: Entropi, statistik definition
<http://www.ne.se/entropi/statistisk-definition> (Hämtad 2014-05-05).
- Resilient Region Association, 2014: Om Resilient Region Association.
<http://www.resilientregions.org/om-oss/> (Hämtad 2014-04-02).
- Statistiska Centralbyrån, 2004.
http://www.scb.se/Grupp/Hitta_statistik/Regional%20statistik/Indelningar/_Dokument/Storstadsomr.pdf (Hämtad 2014-05-16).
- Stefaniak, M. 2011: Arvet från Åkerman lever vidare. Lokaltidningen Mellanskåne.
<http://mellanskane.lokaltidningen.se/arvet-fraan-%C3%A5kermans-lever-vidare-/20110329/artikler/703309673/> (Hämtad 2014-04-25).
- Syll, L. 2003: Globaliseringen dialektik. Historielärarna
<http://historielararna.se/pdf-filer/Ovrigt/Globaliseringens-dialektik.pdf> (Hämtad 2014-04-04).

9.3 Statistik

Tabeller och figurer:

Tabell 2: Arbetstillfällena efter näringsgren i Eslövs kommun
<http://www.eslov.se/ingangar/foretagare/eslovsnaringsliv/eslovisiffror.12164.html> (Hämtad 2014-04-28).

Figur 4.1: Artiklar med referering till resiliens

Swanstrom, T. (2008), Regional Resilience: A Critical Examination of the Ecological Framework, Working Paper 2008-07, Institute of Urban and Regional Development, UC Berkeley, s.8.

Figur 4.2 & Figur 4.3: Adaptive cycle modeller

Simmie, J., & Martin, R., (2009). The economic resilience of regions: towards an evolutionary approach. Cambridge Journal of Regions, Economy and Society, Vol. 3. (2010), pp. 27-43, s. 33.

Figur 5.3: Invånare i Eslöv kommun

<http://www.ekonomifakta.se/sv/Fakta/Regional-statistik/Alla-lan/Skane-lan/Eslov/?var=17246> (Hämtad 2014-04-04).

Figur 5.4: Arbetslöshet i Eslövs kommun

<http://www.arbetsformedlingen.se/Om-oss/Statistik-prognoser/Tidigare-statistik.html> (Hämtad 2014-04-20).

Figur 5.5: Medianinkomst i Eslövs kommun

SCB. Sammanräknad förvärvsinkomst för boende i Sverige den 31/12 resp år (antal personer, medel- och medianinkomst samt totalsumma) efter region, kön, ålder och inkomstklass. År 1991-2012. http://www.scb.se/sv_/Hitta-statistik/Statistikdatabasen/Variabelvaljare/?px_tableid=ssd_extern%3aSamForvInk2&rxid=e2911a58-a424-4c62-86e7-7a9c0a48fabe Hämtad (2014-04-20).

Figur 5.6: Tidigare Volvo Excavator arbetstagare, vad gör dessa idag?

<http://www.eslov.se/kommunpolitik/kommunhistoria/eslovenvandpunktskommun/statistik.18835.html> (Hämtad 2014-04-20).

Figur 7.1, 7.2, & 7.3: Näringslivets struktur i Eslövs kommun, Anställda inom tillverkning och utvinning i Eslövs kommun och LQ, sektor tillverkning och utvinning i Eslövs kommun.

SCB. Förvärvsarbete 16+ år med arbetsplats i regionen (dagbefolkning) (RAMS) efter region, näringsgren SNI2007 och kön. År 2008-2012.

http://www.scb.se/sv_/Hitta-statistik/Statistikdatabasen/Variabelvaljare/?px_tableid=ssd_extern%3aDagSNI07KonK&google=true Hämtad (2014-04-20).

SCB. Förvärvsarbete 16+ år med arbetsplats i regionen (dagbefolkning) (RAMS) efter region, näringsgren SNI 2002 och kön. År 2004-2007.

http://www.scb.se/sv_/Hitta-statistik/Statistikdatabasen/Variabelvaljare/?px_tableid=ssd_extern%3aDagSNIKonK&rxid=05a48dc3-1058-4b39-81d3-aaaff0156387 Hämtad (2014-04-20).

SCB. Förvärvsarbete 16+ år med arbetsplats i regionen (dagbefolkning) (RAMS) efter region, näringsgren SNI92 och kön. År 1990-2003.

http://www.scb.se/sv_/Hitta-statistik/Statistikdatabasen/Variabelvaljare/?px_tableid=ssd_extern%3aAMPAK3&google=true Hämtad (2014-04-20).

Figur 7.4: Tio största bolagen i Eslövs kommun

<http://www.solidinfo.se/listageo/Sk%C3%A5ne/Esl%C3%B6v> (Hämtad 2014-04-22).

Figur 7.5: Branschspridning E, i Eslöv, Lund och Malmö

SCB. Arbetsställen, förvärvsarbete 16+ år (dagbefolkning), folkmängd och branschspridning per tätort. Vart femte år 2000-2010.

http://www.statistikdatabasen.scb.se/Selection.aspx?px_path=START__AM__AM0207__AM0207D&px_tableid=RAMSArbStTatort&px_language=sv&px_db=ssd&rxid=eeb99272-c210-4ec0-bdf2-ebdff8545aee (Hämtad 2014-04-22).

Figur 7.6: Nyetablering av företag i Eslövs kommun

Tillväxtanalys. Nystartade företag, enkätdata samt uppföljning nystartade företag. <http://statistikportalen.tillvaxtanalys.se/Pages/ShowReport.aspx?StatisticalAreaID=7&newCompanyReportID=184> (Hämtad 2014-04-22).

Figur 7.7: Antalet patentansökningar och patent i Eslövs kommun

SCB. Folkmängden efter region, civilstånd, ålder och kön. År 1968-2013.

http://www.scb.se/sv_/Hitta-statistik/Statistikdatabasen/Variabelvaljare/?px_tableid=ssd_extern%3aBefolkningNy&rxid=e682de06-70a4-4b32-988d-6e037095953c (Hämtad 2014-04-22).

Patent- och registreringsverket. <http://www.prv.se/> (Hämtad 2014-04-22).

Figur 7.7: Eftergymnasial utbildning, 3 år eller högre, i Eslövs kommun.
SCB. Befolkning 16-74 år efter region, utbildningsnivå, ålder och kön. År 1985-2013. http://www.scb.se/sv_/Hitta-statistik/Statistikdatabasen/Variabelvaljare/?px_tableid=ssd_extern%3aUtbildning&rxid=22649c2e-3051-4037-9ae6-940d33e1070d Hämtad (2014-05-05).

9.4 Intervjuer

Bohlin, Elisabeth, Gertrud. Näringslivschef för Eslövs kommun, 2014-04-23.

Lind, Cecilia. Kommunalråd i Eslövs kommun, 2014-04-02.

Wöhlecke, Henrik. Kommunalråd i Eslövs kommun, 2014-04-20.

.

---

10. Bilagor

10. 1 Intervjustruktur

Intervjuperson: ----

Yrkesbeskrivning: ---

Datum: ---

- > Hur skulle du i nuläget beskriva näringslivet i Eslövs kommun?
- > Hur ser du på diversifieringen inom näringslivet och branschspridningen inom olika verksamheter och företag? Bra eller dåligt?
- > Vad för näringsgren eller bransch dominerar i Eslöv?
- > Hur hanterar Eslövs kommun de förändringar och omställningsprocesserna som sker i samband med nedläggningen av Getingekoncernen?
- > Finns det ytterligare risk att fler företag försvinner i framtiden från Eslövs kommun?
  - > Vad har Eslövs kommun för tidigare erfarenheter av liknande avvecklingar? Existerar det något samband?
- > På vilket eller vilka vis skiljer sig hanteringen av den nyliga nedläggningen från tidigare, ur ett historiskt perspektiv?
- > Vad kommer ske härnäst i lokalerna där Getingekoncernen tidigare varit verksam?
- > På vilket vis gynnar de tidigare erfarenheterna av nedläggningar i kommunen, det politiska ledarskapets förmåga att ta beslut?
- > Hur ser framtiden ut för kommunens näringsliv?

LUNDS UNIVERSITET

Samhällsvetenskaplig
utbildning

Institutionen för
kulturgeografi och ekonomisk
geografi

Geocentrum

Lund